

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Κ
Δωδ. Γεωργιάδης
Λοφοτάκης 35

ΘΑΡΣΕΙΝ ΧΡΗ ΤΑΧ ΑΥΡΙΟΝ ΕΣΕΤ ΑΜΕΙΝΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1935 ΤΕΥΧΟΣ

8

“Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ”

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Γραφεῖα : Ὁδὸς Κάνιγγος 21

Συνδρομὴ | Ἐσωτερικοῦ δραχ. 100
Ἔτησίᾳ | Ἐξωτερικοῦ Δολ. 2

“L' EPIRE DU NORD,,

BULLETIN MENSUEL POLITIQUE
SOCIAL LITTERAIRE
ORGANE DE LA LIGUE
DES EPIROTES DU NORD

BUREAUX : Rue Canigos 21

ABONNEMENT | Crèce Dr. 100
ANNUEL | Etranger Dol. 2

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 8

Ἡ νέα τακτικὴ

Ὅφειλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, χωρὶς μὲ αὐτὸ νὰ θέλωμεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς Ἀλβανοὺς πιστοποιητικὸν καλῆς διαγωγῆς, ὅτι λειτουργοῦν περὶ τὰ ἐξήκοντα σχολεῖα τῆς μειονότητός μας ἐν Ἀλβανίᾳ.

Τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δηλοῖ ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τῶν μειονοτικῶν σχολῶν, ὃν ἄλλωστε αὐτοὶ συνέταξαν καὶ ὑπέβαλον, ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἔλαβον πλέον τὴν πραγματικὴν, ὡς φαίνεται, ἀπόφασιν νὰ προσανατολισθοῦν ὀριστικῶς πρὸς τὴν ἀποψιν τῆς παραδοχῆς καὶ ὑποταγῆς εἰς μίαν νέαν διεθνῆ πρᾶξιν, κατοχυροῦσαν ἐκ δευτέρου τὰ μειονοτικὰ δίκαια, ἢ ὅποια ἔλαβε τὴν θέσιν τῆς Δηλώσεως τῆς 2ας Ὀκτωβρίου τοῦ 1921 ἀποτελοῦσα οἰονὶ τὸ νέον συμβόλαιον μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς μας μειονότητος ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ ἐπισήμου Ἀλβανικοῦ κράτους ἀφ' ἑτέρου.

Δὲν ἐκτιμῶμεν, ὡς ἴσως θὰ ἔπρεπε, τὴν ἀκολουθουμένην τακτι-

κὴν καὶ πόρρω ἀπέχομεν ἀπὸ τοῦ ν' ἀποβάλωμεν τοὺς δισταγμοὺς ὡς πρὸς τὴν εὐδόκιμον συνέχισιν ταύτης, ἐνῶ τούναντίον διατηροῦμεν ἀκεραίας τὸς ἐπιφυλάξεις μας πνίγοντες τοὺς ἐνθουσιασμοὺς, διότι ἔχομεν σύμβουλον τὴν πικράν—πικροτάτην πείραν τοῦ προσφάτου παρελθόντος. Δὲν δυνάμεθα ὅμως εἰμὴ νὰ ἐκδηλώσωμεν τὴν χαράν μας διότι οἱ Ἀλβανοὶ ἀντελήφθησαν ἔστω καὶ τὴν δωδεκάτην ὥραν ὅτι ἐκπληροῦντες ὑποχρεώσεις, ἃς ἐπανειλημμένως ἀνέλαβον, πρὸς Ἑλλήνας ἔχουν ἀκεραίαν τὴν φιλίαν τῆς Ἐπισήμου Ἑλλάδος.

Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἡ νέα στροφή τῆς Ἀλβανίας πρὸς μίαν διαλλακτικωτέραν στάσιν ἀπέναντι τῶν ἀπαρραγράπτων δικαίων τῆς συμπαγοῦς Ἑλληνικῆς μειονότητος καὶ ἡ ὑποταγὴ εἰς τὴν ἀδήριτον ἀνάγκην τῆς ἀναγνώσεως αὐτῶν θέλει ἀποτελέσει ἰσχυρὸν παράγοντα δημιουργικῆς φιλίας μεταξὺ δύο κρατῶν εἰς τὰ Βαλκάνια, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ στενῆς καὶ ἀρρήκτου συνεργασίας, ἢ ὅποια πολλὰ τὰ ὠφέλη εἰς ἀμφοτέρους θέλει ἀποκομίσει.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

9-8-80
28502

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ στυγνὴ δυστυχία Ἀλλαχοῦ δημοσιεύομεν σχόλια Ἀλβανικῶν ἐφημερίδων, αἱ ὁποῖαι ὅλαι ἐν χορῷ κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου διὰ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν περιέλθει οἱ κάτοικοι μὲ τὴν φοβεράν ἀκρίβειαν καὶ ἔστιν ὅτε τὴν ἔλλειψιν τῶν στοιχειωδῶν τροφίμων.

Σφοδρὰ ἀγανάκτησις ἐκδηλοῦται κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία μόλις ἀνῆλθεν εἰς τὴν Ἀρχὴν ἀντικαταστήσασα τὴν προγενεστέραν τοῦ Παντελῆ Βαγγέλι ἐπηγέλθη τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τῆς χώρας.

Καὶ ἡ ἀθλιεστία αὐτὴ κατάστασις ἀπότοκος μιᾶς ἰσχνῆς εἰς ὅλους τοὺς κλάδους παραγωγῆς καὶ ἀφορήτου κακοδαιμονίας, ἡ ὁποία μαστίζει τὸν ἀτυχή καὶ δύσμοιρον ἐκείνον τόπον ἐξακολουθεῖ ἐνῶ ἤδη ἔχομεν εἰσέλθει εἰς τὸν χειμῶνα.

Ἐννοεῖται πῶς αὐτὸ ἐλάχιστον ἐνδιαφέρει αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καθήσει σατραπικῶς δικαίῳ εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Ἀλβανικοῦ λαοῦ καὶ κυρίως ἐλάχιστον ἐνδιαφέρει αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι πρὸς προχειρολόγον ἐξοικονόμησιν συγκρουομένων συμφερόντων ἐδημιούργησαν ἐν κορᾷ, τὸ ὅποιον πληρώνει καθημερινῶς μὲ τὴν ἀπέραντον δυστυχίαν καὶ κακοδαιμονίαν τὰ ἐπίχειρα τῆς μὴ φυσιολογικῆς ὑπάρξεώς του.

Δι' ἄλλην μίαν φορὰν ἡ **Ἡ ἀσθενὴς Ἰταλία** διὰ τῶν οἰκονομικῶν τῆς πρὸς τὴν SYE παροχῶν ἐνισχύει τὴν Ἀλβανίαν μὲ «δά νειον».

Ἐὰν ἐπρόκειτο φυσικὰ περὶ χειρονομίας φιλανθρωπικῆς ἐνὸς ἰσχυροῦ πρὸς ἓνα ἀδύνατον δὲν θὰ ἔχομεν νὰ εἰπώμεν τί ποτε.

Τὸ νὰ ἐξακολουθῇ ὅμως ἡ Ἰταλία, τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ γραμματεὺς τοῦ φα

σιστικοῦ κόμματος ἐν Ρώμῃ συγκεντρώνει τὶς «βέρες», πὺν προσέφεραν ὁ Ἰταλικὸς πατριωτισμὸς εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀπειλουμένης ἀπὸ οἰκονομικῆν καταστροφῆν Πατρίδος, νὰ κάμνῃ ἐνέσεις πρὸς ἓνα ἐτοιμοθάνατον, ὡς ἡ Ἀλβανία, εἶναι νομίζομεν πρᾶγμα ἐντελῶς περιεργον ὅχι ὅμως καὶ ἀκατανόητον διὰ τοὺς παροικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ.

Μεγαλοψυχία

Ἡ Βασιλεὺς τῆς Ἀλβανίας Ἀχμέτ Ζώγου κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς Ἀλβανικῆς ἀνεξαρτησίας ἔδωσε χάριν εἰς 111 ἐκ τῶν καταδικασθέντων εἰς διαφόρους ποινὰς ὑπὸ τῶν στρατοδικείων, τὰ ὁποῖα ἤρξαντο λειτουργοῦντα κημάτων παρελθόντα Αὐγούστου μὲ τοὺς πρώτους καπνοὺς τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος τοῦ Φίερι.

Ἐσημειώσαμεν καὶ ἄλλοτε ὅτι ἡ ἐκραγείσα ἐν Φίερι, ἐπανάστασις εἶχε χαρακτῆρα ἀντιδράσεως κατὰ τῆς βασιλικῆς δικτατορίας τὴν ὁποίαν ἀπροκαλύπτως ἀπὸ τινος ἐγκατέστησεν εἰς τὴν χώραν ὁ Ζώγου ἔχων τὴν σύμπραξιν τῆς Ἰταλικῆς πολιτικῆς, ἐκδηλουμένης ἐνεργῶς μὲ τὴν βάνανσον βίαν τῶν ὁργάνων τῆς, τὰ ὁποῖα εἶχον εἰσχωρήσει εἰς ὅλην τὴν δημοσίαν ζωὴν τῆς Ἀλβανίας.

Ἡ ἀντίδρασις αὐτὴ ὅχι μόνον δὲν ὑπεχώρησεν μετὰ τὰς ἀθρόας καταδικαστικὰς ἀποφάσεις τῶν Στρατοδικείων ἀλλὰ τουναντίον ὑποβόσκει ἐγκυμονοῦσα νέους κινδύνους, οἱ ὁποῖοι θά ἔκδηλωθουν ἢ βράδιον θὰ ἐκδηλωθουν εἰς νέους καπνοὺς, ὡς ἐκεῖνοι τοῦ Φίερι, σαρώνοντες θρόνον καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ καθήμενον.

Ἄς μὴν ἐκπληττόμεθα. Ὁ ἡγεμὼν εἶναι ἀρκετὰ εὐφυὴς καὶ ἀντιλαμβάνεται ὅτι κἀθετα ἐπὶ κρατῆρος ἡφαιστείου. Διαισθάνεται ὅτι ἡ παθητικὴ αὐτὴ ἀντίδρασις θὰ ἐκσπάσῃ ἐις τὸν ἑαυτοῦ διὰ καὶ ἔδωσεν ἀφελὲς ἀμαρτιῶν εἰς τοὺς ἀτυχεῖς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔλαβον τὰ ὅπλα κατὰ

τὸν παρελθόντα Αὐγούστον καὶ ἐπλήρωσαν ἀκριβὰ τὰς συνεπείας τῆς ἀνταρσίας τῶν.

Ὁ ἄνθρωπος ἔκαμε τὸ καθήκον του! Ἐντεταλμένος νὰ περιφρουρῇ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, προασπίζει τὰ συμφέροντα τοῦ θρόνου του.

Καὶ ὑπάρχουν μερικοὶ οἱ ὁποῖοι δὲν θέλουν νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν τελευταίαν βασιλικὴν χειρονομίαν ὡς μεγαλοψυχίαν!

Οἱ ἀποστάται Ὑπάρχει καὶ δρᾷ ἐντατικῶς ἐνταῦθα ἐνωσις Ἀλβανιστῶν φοιτητῶν εὐρισκομένη εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἀλβανικὴν Πρεσβείαν καὶ παρ' αὐτῆς γενναίως χρηματοδοτούμενη.

Ἐχομεν νὰ κάμωμεν μίαν σύστασιν πρὸς τοὺς νεαροὺς φερέλπιδας:

Ὁ ἀντεθνικὸς ρόλος, τὸν ὅποιον ἐξέλεξαν εἶναι ἐντελῶς ἄχαρις. Νὰ τραποῦν πρὸς τερπνοτέραν ἐνασχόλησιν κατὰ τὰς ὥρας τῆς

ἀναπαύσεώς των προκειμένου νὰ καταδίδουν ὡς κοινοὶ χαφιέδες. Ν' ἀφήσουν κατὰ μέρος τὸν χαφιεδισμόν, ὁ ὁποῖος τῇ ἀληθείᾳ δὲν συνάδει καθόλου πρὸς τὸν ἔρωτα, τὸν ὅποιον ὑποτίθεται τοῦλάχιστον ὅτι ἔχουν πρὸς κατὰκτησιν τῶν ὀριζόντων τῆς ἐπιστήμης.

Ἡμεῖς ἐν προκειμένῳ θὰ πράξωμεν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐπιβάλλεται.

Θὰ πατάξωμεν ἀμειλίκτως πᾶσαν ἐνέργειαν των στρεφομένην κατὰ τῶν Ἑλλήνων Βορειοηπειρωτῶν φοιτητῶν καὶ θὰ ἀπευθυνθῶμεν ἐνεργοῦντες ἐκεῖ, ἀπ' ὅπου ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἀνταμειφθοῦν δεόντως διὰ τὰς ὑπόπτους ὑπηρεσίας των.

Ἐνα κάθε μῆνα

Τὶ θὰ κάμουν οἱ Ἀλβανοὶ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ κανονισμοῦ:

— Ἀλβανοὶ εἶναι αὐτοί. Θὰ ἰδοῦμε ἂν ἀλ-βάνουν γνώμην!

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Ὁ Βορειοηπειρωτικὸς Σύνλογος Νταούσης κατὰ μίαν ἐορτὴν

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Ἡ νέα Ἀλβανικὴ κυβέρνησις, ἀποκαταστήσασα τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας καὶ τὸν κοινοβουλευτισμόν, προέβη καὶ εἰς

μίαν χειρονομίαν, ἡ ὁποία ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ πρόγραμμά της δὲν εἶναι κενὸν περιεχομένου καὶ αἱ ἐπαγγελίαι της δὲν ἀποτελοῦν συνήθη διακόσμησιν τῆς πρώτης της ἐμφανίσεως ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Διὰ βασιλικὸν διατάγματος ἡμνήσθη καὶ ἀπέλυσε τῶν φυλακῶν ὅλους τοὺς πολιτικοὺς καταδικασθέντας, ὅσοι εἶχον ἐνοχοποιηθῇ εἰς ἐνεργείας εἴτε κατὰ τοῦ καθεστώτος τοῦ Ζώγου, εἴτε κατὰ τῶν προκατόχων κυβερνήσεων. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς χειρονομίας ταύτης τῆς νέας κυβερνήσεως δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὴν ἐπενεργήσῃ εἰς τὴν κατάπαυσιν τῶν πολιτικῶν παθῶν εἰς τὴν γείτονα χώραν, ἡ ὁποία ἀρκετὰ ἐδοκιμάσθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπὸ τὸν ἐμφύλιον σπαραγμὸν καὶ τὸν ἀγῶνα ἀλληλοεξοντώσεως τοῦ πολιτικοῦ της κόσμου.

Τὸ ἀλβανικὸν πρακτορεῖον τύπου διέψευσε πρὸ ἡμερῶν τὰ γραφέντα περὶ ἐμποδίων παρεμβαλλομένων εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Ἀλβανίας. Χθεςιναὶ ὁμῶς πληροφορίαι ἐξ Ἰωαννίνων ἀναφέρουν ὅτι οἱ διδάσκαλοι τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων ἐξεδιώχθησαν ἢ ἐστρατεύθησαν εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως παραλύσῃ ἡ σχολικὴ ἐργασία. Καὶ ὁμῶς ἡ κυβέρνησις τῶν Τιράνων εἶχε δώσει ἐπίσημον ὑπόσχεσιν πρὸ μηνὸς μόλις ἐνώπιον τῆς Κ.Τ.Ε. Νὰ ὑποθέσῃ κανεὶς ὅτι τὰ γενόμενα εἶναι τοπικῆς σημασίας καὶ τελοῦνται ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως ἢ νὰ πιστεῦσῃ ὅτι πρόκειται περὶ κακοπιστίας ;

Τὰ πράγματα ἐπιβεβαιώνουν λοιπὸν τὴν ἀλβανικὴν ἀνακοίνωσιν ὅτι ἐπετράπη, τελευταίως, τὸ «**ΑΘΗΝ. ΝΕΑ**» ἀνοίγμα τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Βορείου Ἡπείρου. Μεμίαν μικρὰν τροποποίησιν : Ὅτι ἦνοιξαν μὲν τὰ ἐκπαιδευτήρια ὡς κτίρια,

χωρὶς ὁμῶς νὰ λειτουργοῦν, διότι οἱ διδάσκαλοι... ἐπεστρατεύθησαν! Ἔτσι καὶ τὸ δῶρον εἶναι λαμπρὸν καὶ ἡ εἰρηνεὶα λαμπροτέρα. Καὶ ὁμῶς διὰ τὴν εἰλικρινῆ λειτουργίαν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων ἡ ἀλβανικὴ κυβέρνησις εἶχεν ἀναλάβῃ προσφάτως ἐπίσημον διεθνῆ ὑποχρέωσιν.

Εἰς τελευταῖον ἐπίσημον ἀνακοίνωσέν της, ἡ ἀλβανικὴ κυβέρνησις ἀνέφερεν ὅτι ἦνοιξεν ὅλα «**ΕΛΕΥΘ. ΒΗΜΑ**» τὰ Ἑλληνικὰ σχολεία (4 Ν)βρίου 1935) λεῖα, διὰ τὰ ὁποῖα τῆς ἐζητήθη ὑπὸ

τῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων ἄδεια. Προσέθετε μάλιστα καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σχολείων, τὰ ὁποῖα τοιοῦτοτρόπως ἠνοιχθῆσαν. Ἐλησμόνησεν ὁμῶς νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἀνακοινωθέν της καὶ μετὰ τὴν πληροφορίαν ὅτι τὰ περισσότερα ἐκ τῶν σχολείων τούτων, ἐὰν ὅχι ὅλα, ἐπαυσαν ἅμα τῷ ἀνοίγματι τῶν νὰ λειτουργοῦν, διότι αἱ ἀλβανικαὶ ἀρχαὶ ἐφρόντισαν νὰ τὰ ἀπαλλάξουν τῶν διδασκάλων, οἱ ὅποιοι θὰ ἐδίδασκαν εἰς αὐτά. Εἰς ἄλλας δὲ κοινότητας οἱ διδάσκαλοι τῶν ἑλληνικῶν σχολείων ἐπεστρατεύθησαν, χωρὶς νὰ γίνῃ δυνατόν ν' ἀντικατασταθοῦν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι, ἀνοικτὰ ἤδη, τὰ σχολεῖα τῆς ἑλληνικῆς ἐν ἀλβανίᾳ μειονότητος δὲν λειτουργοῦν περισσότερον ἀπὸ ὅτι δὲν ἐλειτούργησαν καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἦσαν κλειστά. Ὑπῆρχε δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑπὲρ τῆς ἀλβανικῆς κυβερνήσεως τὸ γεγονός ὅτι ἡ πολιτικὴ της τοῦ κλεισίματος τῶν ἑλληνικῶν σχολείων ἦτο τοῦλάχιστον περισσότερο ἐλκρινὴς ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἐφαρμόζει σήμερα, νὰ τὰ κρατῇ δηλαδὴ χωρὶς διδασκάλους ἀνοικτὰ.

Ὁ Σύλλογος Βορειοηπειρωτῶν, δι' ἀνακοινωθέντος του τονίζει, ὅτι ἔλαβεν ὑπὸ σημείωσιν τὴν «**ΕΛΛ. ΜΕΛΛΟΝ**» ἀνακοίνωσιν τοῦ (6 Ν)βρίου 1935) ἀλβανικοῦ Γραφείου, κατὰ τὴν ὁποῖαν παρεσχέθη ἄδεια λειτουργίας εἰς 59 Ἑλληνικὰ Σχολεῖα τῆς Βορείου Ἡπείρου. Τοῦτο θεωρεῖ ὡς εὐνοϊκὴν ἀπαρχὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τελευταίας

ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Ὁ Σύλλογος Βορειοηπειρωτῶν, ὅστις ἀγρύπνως παρακολουθεῖ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος τούτου, τὸ ὁποῖον διηγείρεται τὸ ἀγωνιῶδες ἐνδιαφέρον τῶν ἀπανταχοῦ Βορειοηπειρωτῶν, θέλει νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι θὰ εὐρεθῇ λίαν συντόμως εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν δημοσίαν Βορειοηπειρωτικὴν γνώμην, ὅτι ἐλευθέρως λειτουργοῦν καὶ τὰ λοιπὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα, ἰδιαίτέρως δὲ τὰ σχολεῖα τῶν ἐπαρχιῶν Δελβίνου καὶ Χειμάρρας, τῶν ὁποίων τὸ ἀνοίγμα, ὡς εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ, ἐζητήθη ἀπὸ τινος ἤδη χρόνου, παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων Κοινοτήτων.

Ὁ Σύλλογος τῶν Βορειοηπειρωτῶν συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Φ. Τσαβίδου διατελέσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη (27 Ν)βρίου 1935) προέδρου αὐτοῦ ἐδόχθη ψήφισμα ὅπως ἐκφρασθοῦν τὰ συλλυπητήρια πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος ἐνέκρινε δὲ 1.500 δραχ. ὑπὲρ τῶν ἀπόρων εἰς μνήμην τοῦ ἐκλειπόντος ἐγκρίτου Βορειοηπειρώτου.

Ἐν συνεχείᾳ τῶν πληροφοριῶν ποὺ ἐδημοσιεύθησαν τελευταίως σχετικῶς μετὰ τὸ ζήτημα τῶν

«**ΑΘΗΝ. ΝΕΑ**» σχολείων τῆς Βορείου Ἡπείρου, (27 Ὀκτωβρίου 35) τηλεγραφοῦνται

σήμερον ἐξ Ἰωαννίνων τὰ ἑξῆς : Κατὰ πληροφορίας ἐξ Ἀργυροκάστρου, κατόπιν τῆς γνωστῆς παραίτησεως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας Ἰβανάκι, ἔνεκα διαφωνίας του πρὸς τὸ βασιλεῖα Ἀχμέτ Ζώγου, ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν μέτρων κατὰ τῆς ἑλληνικῆς μειονότητος, ἠλπίζετο σοβαρῶς ὅτι θὰ ἐνεκρινάτο νὰ ἀποδοθῇ ἱκανοποιήσεως τῶν ὁμογενῶν μας. Δυστυχῶς συνέβη τὸ ἀντίθετον. Οἱ διορισθέντες νέοι Ἕλληνες δημοδιδάσκαλοι, εὐθὺς ὡς ἀνέλαβον ὑπηρεσίαν, εὐρέθησαν πρὸ ἀδιεξόδου. Διότι στεροῦνται παντὸς ἐποπτικοῦ μέσου καὶ κυρίως διδασκτικῶν βιβλίων. Παραλλήλως αἱ ἀλβανικαὶ ἀρχαὶ ἐξακολουθοῦν τὰς καταπιέσεις τῶν ὁμογενῶν καὶ ἀρνοῦνται κατηγορηματικῶς νὰ ἐπιτρέψουν τὸ ἀνοίγμα τῶν σχολείων τῆς περιφέρειας Δελβίνου καὶ Χειμάρρας. Ὁ δὲ νομάρχης Ἀργυροκάστρου ἐξακολουθεῖ, μετὰ τὴν πρόφασιν ἐλέγχου

τῆς ἰθαγενείας τῶν, νὰ καλῇ μεμονωμένως πρὸς τρομοκράτησιν τοὺς νεοδιορισθέντας δημοδιδασκάλους. Ἐτονίσσαμεν ἐπανειλημμένως ὅτι ἐφ' ὅσον αἱ εἰδήσεις αὐταὶ δὲν ἐξηκριβώθησαν ἀκόμη, καλὸν εἶναι νὰ ἀποφευχθοῦν τὰ σχόλια. Παραλλήλως ὁμῶς θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξακριβωθοῦν αἱ ἀνωτέρω πληροφορίες, αἱ ὁποῖαι εὐλογον εἶναι νὰ ἀνησυχοῦν τὴν ἑλληνικὴν κοινὴν γνώμην, θεωροῦσαν τὸ ζήτημα τῶν σχολείων τῆς Βορείου Ἡπείρου λελυμένον ὀριστικῶς.

Μόνον ἀπὸ τὴν ἀφέλειαν τῆς προηγούμενης κυβερνήσεως ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ πιστευτὴ ἡ «**ΑΘΗΝ. ΝΕΑ**» διαβεβαίωσις τῆς (29 Ὀκτωβρίου 35) Ἀλβανίας ὅτι θὰ

παιδευτικὰς ὑποχρεώσεις της ἀπέναντι τῆς Ἑλληνικῆς μειονότητος, μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ ἔδωκε τοιαύτην ὑπόσχεσιν εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν. Τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην, ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ἡ ἀλβανικὴ κυβέρνησις ἀνέλαβε πανηγυρικῶς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἀναγραφόμενας εἰς τὰς συμβάσεις περὶ τῶν μειονοτήτων, τὴν ἔδωκεν ἐπανειλημμένως εἰς διαφόρους περιστάσεις καὶ ἐποχάς. Αὐτὸ ὁμῶς δὲν σημαίνει ὅτι καὶ τὰς ἐξέτελεσε. Ἐλησμόνησε πάντοτε τὰς ὑποχρεώσεις της μαζί μετὰ τὰς ὑποσχέσεις ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ποῦ τὰς ἔδωκε. Αὐτὸ ἄλλως τε εἶναι τὸ σύστημα τῆς ἀλβανικῆς διπλωματίας εἰς ὅλα τὰ ζητήματα. Ὅταν δὲν δύναται νὰ πράξῃ τίποτε ἄλλο, διότι τίθεται ἀντιμέτωπος πρὸς τὰς συνθήκας, τότε ὑποσχέται ὅτι θὰ τὰς ἐκτελέσῃ πιστῶς, ἕως ὅτου ξεφύγῃ ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν της. Ὅταν ὁμῶς ἡ δύσκολος στιγμὴ παρέλθῃ, τότε ἐπαναρχίζει καὶ πάλιν τὴν τακτικὴν τῆς κωλυσιεργίας καὶ τῆς παραβάσεως τῶν συμφωνημένων, μετὰ τὴν πεποιθήσιν ὅτι μέχρις ὅτου εὐρεθῇ ἐκ νέου εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς ὑποσχέσεις της θὰ ἔχῃ περᾶσιν πολλὰς καὶ οὐδεὶς θὰ ἐνθυμηταὶ πλέον τὰ γενόμενα. Εἰς τὸ μεταξὺ δὲ οἱ πλεθυσμοὶ οἱ στερούμενοι τῆς ἐθνικῆς τῶν ἐκπαιδεύσεως χάνουν σιγὰ σιγὰ τὴν συνείδησίν των, εἰς τρόπον ὥστε ὅταν τελικῶς ἡ ἀλβανικὴ κυβέρνησις θὰ προθυμοποιηθῇ νὰ ἀνοίξῃ τέλος πάντων τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον οὐδεὶς ἑλληνόπαις διὰ νὰ μεταβῇ εἰς αὐτάς.

Η ΑΛΒΑΝΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟ ΠΛΕΥΡΟΝ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Ἀρθρον τοῦ Γάλλου Δημοσιογράφου κ. Α. Ε. GUILLAUME

Θὰ ἦτο λάθος νὰ νομισθῇ ὅτι οἱ ἐν Ἰταλίᾳ ἰθύνοντες ἔχουν κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον καιρὸν ἀπορροφηθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸν αἰθιοπικὸν ζήτημα καὶ ἔχουν ἐγκαταλείψει τὰ ἄλλα προβλήματα τ' ἀφορῶντα τὰ ἰταλικά συμφέροντα. Ἐν προκειμένῳ συμβαίνει ὅπως διόλου τὸ ἀντίθετον. Ἐν δὲ ἀπὸ τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα κατ' αὐτὰς ὅπως ἰδιαιτέρως ἀπασχολοῦν τὴν ἰταλικὴν Κυβέρνησιν εἶναι τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Ἰταλίας καὶ Ἀλβανίας. Ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ ζητήματος τούτου ἔχει τὴν ἀφετηρίαν της εἰς τὴν ἰταλο-ἀλβανικὴν συνθήκην φιλίας, τὴν υπογραφεῖσαν τῷ 1926 εἰς Τίρανα. Ἡ συνθήκη αὕτη ἐξέπνευσε τῷ 1932, μὴ ἀνανεωθείσα ἔκτοτε. Πλὴν ταύτης ὅμως κατὰ τὸ 1927 συνήφθη καὶ σύμφωνον συμμαχίας μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ σήμερον τὴν βάσιν τῶν ἰταλο-ἀλβανικῶν διπλωματικῶν σχέσεων. Ὅ,τι ὅμως κυρίως συνδέει τὰς δύο χώρας δὲν εἶναι αἱ ἐν λόγῳ καθαρῶς διπλωματικαὶ συμφωνίαι. ἀλλὰ αἱ διπλωματικο-οικονομικαὶ σχέσεις των. Ἐννοοῦμεν δὲ διὰ τοῦ ὅρου τούτου τὸ ἰταλικὸν νομοθετικὸν διάταγμα τῆς 24 Ἰουνίου 1931, διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ἀνελάμβανεν ἔναντι τῆς Ἀλβανίας τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τῆς παρέχῃ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ὡς δάνειον 10.000.000 χρυσᾶ φράγκα ἑτησίως. Ἦτο ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἰταλία εἶχε στρέψει τὰς ἱμπεριαλιστικὰς της βλέψεις πρὸς τὴν Βαλκανικὴν καὶ ἐφέρετο ἐκ τοῦ λόγου τούτου εἰς σύγκρου-

σιν πρὸς τὴν Γιουγκοσλαυίαν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ὁποίας ἐπεζητεῖ παντὶ σθένει τὴν ἀλβανικὴν ἐνίσχυσιν. Διὰ νὰ δύναται ὅμως ἡ Ἰταλία νὰ βασίζεται εἰς τὴν φιλίαν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Βασιλέως Ζώγου ἦτο ἀπαραίτητον νὰ τοῦ διασφαλίσῃ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ ἀλβανικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ν' ἀναλάβῃ τὰ ἐξοδα τῶν ἀπαραιτήτων εἰς τὰς βλέψεις τῆς Ἰταλίας στρατιωτικῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους. Τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ δανείου ἐξ 7.000.000 χρυσῶν λιρετῶν κατεβλήθη εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ προμνησθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Ὅταν ὅμως ὁ στρατηγὸς Πιαρίνι ἐπεράτωσε τὰ στρατιωτικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα προέβλεπον τὰ σχέδια τοῦ ἰταλικοῦ ἐπιτελείου εἰς τὰς περιφερείας Πούκας καὶ Μάτι, ἡ ἰταλικὴ πολιτικὴ ἔναντι τῆς Ἀλβανίας μετεβλήθη ἀποτόμως. Οὕτως ὁ κ. Μουσσολίνι ὁμιλῶν κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1934 πρὸς τοὺς ἐργάτας τοῦ Μιλάνου ἐδήλου ὅτι ἡ Ἰταλία προῆλθεν εἰς συνεννόησιν μετὰ τῆς Γιουγκοσλαυίας. Αἱ γαλλο-ἰταλικά συμφωνίαι τῆς Ρώμης (7 Ἰανουαρίου 1935) ἐπεκύρωσαν τὴν μεταβολήν. Ἐκτοτε ἡ στρατιωτικὴ ὁργάνωσις δι' ἔργων τῆς Βορείου Ἀλβανίας ἔχασε τὴν σημασίαν της.

Ἐὰν ὅμως ἡ Ἀλβανία δὲν παρυσίαζεν πλέον ἐνδιαφέρον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς χρησιμοποίησεως της ὡς βάσεως μιᾶς ἰταλικῆς ἐκστρατείας κατὰ τῆς Γιουγκοσλαυίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, προσέλαβεν ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς στρατιωτικὸν

ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἰταλικὴν πολιτὴν.

Ἡ Ἰταλία εὐρισκομένη ἐν ὄψει μιᾶς ρήξεως κατὰ τῆς Ἀγγλίας λόγῳ τοῦ αἰθιοπικοῦ, ἀντιμετωπίζει πρόβλημα ἐξευρέσεως πετρελαίου διὰ τὰς πολιτικὰς καὶ ἐμπορικὰς της ἀνάγκας. Τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου πιστεύεται ἐν Ρώμῃ ὅτι τὴν εὑρεν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πετρελαιοφόρων κοιτασμάτων τοῦ Ντόβελι, ἐν Ἀλβανίᾳ. Τὰ πετρέλαια τοῦ Ντόβελι εἶναι ποιότητος ἀναλόγου πρὸς τὰ καλλίτερα ρουμανικά πετρέλαια. Ἡ ἀπόδοσις τῶν δεκαπέντε περίπου φρεάτων, ἐξ ἄλλου εἶναι ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴ. Εἰς τὴν ἀναλογίαν δὲ τῶν εἰς πετρέλαιον καθαρὸν, ἀκάθαρτον καὶ βενζίνην ἰταλικῶν ἀναγκῶν, τὰ πετρέλαια τῶν ἀλβανικῶν πετρελαιοπηγῶν τὰς ὁποίας ἐκμεταλλεύεται ἡ Ἰταλία, προσφέρουν σημαντικωτάτην συμβολήν. Σημειωτέον δὲ ὅτι γενικὴ πίστις τῶν εἰδικῶν εἶναι πῶς ἡ ἀπόδοσις τῶν πετρελαιοπηγῶν τοῦ Ντόβελι δύναται νὰ αὐξηθῇ. Ἡ μεταφορὰ τῶν πετρελαίων τούτων θὰ καταστῇ εὐκόλος λόγῳ τῆς κατασκευῆς ἀγωγῶν ὅστις, ἐνῶναι τὰς πηγὰς μετὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Ἀδριατικῆς. Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἀγωγῶν τούτου μήκους 70 χμ. ἐγένοντο τὴν 28ην Ὀκτωβρίου, πρώτην ἡμέραν τοῦ δεκάτου τετάρτου φασιστικοῦ ἔτους.

Ἀλλ' ἂν ἡ Ἰταλία ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν Ἀλβανίαν δὲν ἐνδιαφέρεται ὀλιγώτερον δι' αὐτὴν ἡ Μεγάλη Βρετανία. Ὁ ἐν Τιράνῳ Ἀγγλος πρεσβευτὴς καὶ ὁ Ἀγγλος ἀρχηγὸς τῆς Ἀλβανικῆς χωροφυλακῆς Πέρσυ εἰργάσθησαν πολὺ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀποσπά-

σεως τῆς Ἀλβανίας ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν. Ἡ σχετικὴ προσπάθεια συνέπεσεν μετὰ τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀγγλία κατέκτα ἑδάφος ἐν Ἑλλάδι καὶ αὐτὸ μάλιστα, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἐπίσκεψις τοῦ κ. Κονδύλη εἰς τὴν Ρώμην εἶχε γενῆσαι πολλὰς ἐλπίδας.

Ἡ Ἰταλία ὅμως, ἡ ὁποία ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην πετρελαίου, εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἀλβανικὴν τῆς πολιτικὴν καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἐξηγεῖται ἡ προσπάθεια, τὴν ὁποίαν καταβάλλει ἡ Ἰταλία κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐν Ἀλβανίᾳ.

Τὸ χαρακτηριστικώτερον σημεῖον τῆς σχετικῆς προσπάθειας εἶναι ἡ πρόσφατος καταβολὴ 3 ἑκατομμυρίων χρυσῶν λιρετῶν εἰς τὴν Ἀλβανίαν ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, μετὰ τὰ ὁποῖα ἐπληρώθησαν κυρίως οἱ καθυστερούμενοι μισθοὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ζώγου καὶ οὕτως ἐστερεώθη ἡ σοβαρῶς κλονισθεῖσα θέσις τῆς κυβερνήσεως τῶν Τιράνων κατόπιν τῶν κινημάτων τοῦ Μοχαρέμ καὶ τοῦ Μπαράκτάρη κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1934. Τὸ καταβληθὲν ποσὸν δὲν ἱκανοποίησεν ἐν τούτοις πλήρως τὴν Ἀλβανίαν, ἡ ὁποία ἐξεμεταλλεύθη τὴν ἔντασιν τῶν ἀγγλο-ἰταλικῶν σχέσεων διὰ νὰ ἐπιτύχῃ νέας παροχὰς διὰ τῶν ἐκδοθέντων κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον νομοθετικῶν διαταγμάτων, τὰ ὁποῖα διηκούλουν ἐξαιρετικῶς τὴν δύσκολον οἰκονομικὴν θέσιν τῆς Ἀλβανίας, ὁ Βασιλεὺς τῆς ὁποίας κατέληξε εἰς τὸ ν' ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἡ Ἰταλία εἶναι ὁ καλύτερος φίλος τῆς Ἀλβανίας.

A. E. GUILLAUME

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΙΕΣ

ΤΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

(Συνέχεια και τέλος)

“Αρχισε κι’ ο “Ελληνας νά διηγείται τὴν “Ελληνική φιλία.

—“Ενας χωριανὸς μου (ἄς τὸν ποῦμε Χρίστο) κι’ ἕνας “Αρβανίτης ἀπὸ τὴν Τσαμουριά (ἄς τὸν ποῦμε Μεχμέτη) ἦταν στενοὶ φίλοι, σὰν καλιώρα ἡμεῖς οἱ δυὸ, κι’ ἔξω ἀπὸ τὴν πίστη ἦταν σὰν ἀδέρφια. Κάθε μέρα ἦταν μαζὺ, κι’ ὁ ἕνας ὠμνυε στ’ ὄνομα τοῦ ἀλλοῦνου.

“Εκεῖ, ποῦ οἱ δυὸ φίλοι χαίρονταν τὴ φιλία τους, νά σου κι’ ἀνταρτεύει ὁ “Αλῆ—πασσᾶς ἐναντίον τοῦ Σουλτάνου, κι’ ὁ Σουλτάνος ἔστειλε στρατεύματα νά τὸν πολεμήσῃ. “Ο τρομερὸς πασιᾶς τῶν Γιαννίνων ἔκραξε ὅλους τοὺς μπιστεμένους φίλους του νά τὸν βοηθήσουν, κι’ ἕνας ἀπ’ αὐτοὺς ἦταν κι’ ὁ πατέρας τοῦ Μεχμέτη, ποῦ πῆρε τ’ ἀδερφοξαδερφὰ του, τὰ παιδιὰ του μαζὶ μετ’ ὁ Μεχμέτη, καὶ τ’ ἀνεψίδια του πῆγε στὰ Γιάννενα καὶ κλείστηκε στὸ κάστρο μετ’ ὁ Πασιᾶ.

“Ο Χρίστος, ἀφοῦ ἔμεινε μονάχος του, μὴν μπορῶντας, ὡς “Ελληνας νά βοηθήσῃ τὸν “Αλῆ—Πασιᾶ, σὰν τὸν φίλο του, τὸν Μεχμέτη, ἔλαβε πρόσκληση, ὡς φημισμένο παλληκάρι, νά πάῃ στοὺς Σουλτιώτες. “Υστερα ἀπὸ τρία—τέσσαρα χρόνια, ἀφοῦ νικήθηκε καὶ σκοτώθηκε ὁ “Αλῆ—Πασιᾶς, ἀπὸ τὴν ἀπιστία τῶν “Αρβανιτῶν, καὶ πανεστάτησε ἡ “Ελλάδα, ὁ Χρίστος βρῆσκονταν μετ’ ὁὺς ἐπαναστάτες στὸ Μεσολόγγι κι’ ὅταν ὁ Μεχμέτης ὁ φίλος του μετ’ ὁ Μουσταφᾶ Ντέμη, τὸν ἀρχηγὸν τῶν Τσιάνηδων ἔξω ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι, ποῦ τὸ πολιορκοῦσαν Στεριάς ὁ Κιουταχῆς

μετ’ ὁὺς Τούρκους κι’ “Αρβανίτες καὶ τοῦ πελάου ὁ “Ιμπραχὴμ Πασιᾶς, ὁ γιὸς τοῦ Μεχμέτ “Αλῆ.

Οἱ δυὸ φίλοι δὲν γινώριζαν ὅτι βρῆσκονταν στὰ δυὸ ἀντίθετα στρατόπεδα, καὶ μιὰ μέρα πιάστηκε ὁ Μεχμέτης αἰχμάλωτος ἀπὸ τοὺς Σουλτιώτες, ὡς κατάσκοπος καὶ διατάχτηκε ὁ Χρίστος νά τὸν φρουρῇ στὴ φυλακὴ ὡς τὴν ὥρα ποῦ θὰ τὸν δικάζαν καὶ θὰ τὸν ἐντουφέκιζαν.

Μόλις ἐκτυπώθηκαν οἱ δυὸ φίλοι ὁ ἕνας μετ’ ὁ ἄλλον ἀναγνώριστηκαν λησμονῶντας ὅτι ὁ ἕνας ἦταν αἰχμάλωτος κι’ ἕνοχος κατασκοπεύσας, κι’ τὸν περιμένει βέβαιος θάνατος κι’ ὁ ἄλλος ἦταν φρουρός του, κι’ ἀρχισαν νά διηγῶνται ὁ ἕνας στὸν ἄλλο πῶς βρέθηκαν ἐκεῖ.

—“Εκανες τὸ χρέος σου, ὡς Τούρκος, κι’ ἦρθες ἐδῶ στὸ Μεσολόγγι νά πολεμήσῃς τοῦ εἶπε ὁ Χρίστος.

—Κι’ ἐσὺ τὸ χρέος σου ἔκανες ὡς “Ελληνας κι’ ἦρθες ἐδῶ στὸ Μεσολόγγι νά πολεμήσῃς. Τοῦ εἶπε ὁ Μεχμέτης.

Κι’ ἔτσι διώχνοντας τὴν ἔχτρα, ποῦ βασιλεύει στὸ στήθος τοῦ ἑνὸς γιὰ τοὺς Τούρκους καὶ τοῦ ἄλλου νοῦ γιὰ τοὺς “Ελλήνας, ἦρθαν στὸ παλὸ σημεῖο τῆς ἀγάπης τους καὶ τῆς φιλίας τους ποῦ βρῆσκονταν πρὶν χωριστοὺν καὶ πάρχουν ἀντίθετον δρόμο.

“Ο Χρίστος περιποίηθηκε τὸν Μεχμέτη καὶ τῶδωκε νά φᾶῃ καὶ νά πιῇ, σὰν νά μὴν ἦταν αἰχμάλωτος καὶ μελλοθάνατος.

“Εκεῖ, ποῦ μιλοῦσαν εἶπε μελαγχολικὰ ὁ Μεχμέτης τοῦ Χρίστου.

—Καλὰ μιλοῦμε τώρα, ἀλλ’ αὐ-

ριο ἐσὺ θὰ χαίρεσαι τὸν ἥλιο κι’ ἐγὼ θὰ βρίσκωμαι στὸ μνημα...

Τσακίστηκε ἡ καρδιά τοῦ Χρίστου καὶ τὸν πῆραν τὰ κλάματα.

—Μὴν χολιάζεις Μεχμέτη μου (τοῦ εἶπε) ἐγὼ δὲν θ’ ἀφήσω νά τουφεκιστῇς.

—“Αν εἶναι ὑποψία νά πάθῃς σὺ τὸ παραμικρὸ (τοῦ ἀπήντησε ὁ Μεχμέτης) ν’ ἀφήσῃς νά μετ’ ὁ τουφεκίσουν καὶ θὰ πεθάνω εὐχαριστημένος, ποῦ ἀξιώθηκα νά σὲ ἰδῶ, πρὶν τοῦ θανάτου μου.

—“Ησύχασε (τοῦ εἶπε ὁ Χρίστος) κι’ ὅ,τι θὰ κάνω ἐγὼ, θάναί καλῶς καμωμένο.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, βγήκε ἔξω ἀφίνοντας ἀνοιχτὴ τὴν θύρα τῆς φυλακῆς.

Μποροῦσε νά φύγῃ ὁ Μεχμέτης ἀπὸ τὴν φυλακὴ, καὶ νά ριχτῇ ἀπὸ κανένα μέρος τοῦ Κάστρου στὸ Τούρκικο στρατόπεδο καὶ νά γλυτώσῃ, ἀλλὰ προτιμοῦσε τὸν θάνατο πλεότερο, παρὰ νά πάθῃ ὁ φίλος του τίποτε ἐξ αἰτίας του.

Σὲ λίγο, ἦρθε ὁ Χρίστος κι’ εἶπε μετ’ ὁ χαρὰ τοῦ Μεχμέτη, ὅτι παρακάλεσε τὸν “Αρχηγὸ τῶν Σουλτιῶν Νότη Μπότσαρη νά τοῦ χάρισῃ τὴν ζωὴ τοῦ κατάσκοπου καὶ τοῦ τὴν χάρισε. Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὸν πῆρε, τὸν ἔφερε στοῦ Κάστρου τὴν θύρα κι’ εἶπε στὸ φρουρὸ:

—Διαταγὴ τοῦ Καπετᾶν Νότη νά φύγῃ αὐτὸς ἐλεύθερα.

“Η φρουρά, γνωρίζοντας τὸν Χρίστο, ὅτι ἦταν ἀπὸ τὰ καλύτερα παλληκάρια καὶ τοὺς καλύτερους ἀγωνιστὰδες τῆς “Ελευθερίας, καὶ πολὺ ἔμπιστος τοῦ “Αρχηγοῦ, ἀνοιξε τὴν θύρα μετ’ ὁ ἀπαιτούμενη προσοχὴ κι’ ἔφυγε ὁ Μεχμέτης.

“Ο Χρίστος καλυνύχτησε τὴν φρουρά καὶ γύρισε στὴν φυλακὴ, ὅπου ἔμεινε ὡς τὸ πρῶτ.

“Ο “Αρχηγὸς τῶν πολιορκημένων “Ελλήνων Νότης Μπότσαρης προ-

σκάλεσε τὸ Στρατοδικεῖο κι’ ἔστειλε διαταγὴ στὸν Χρίστο νά παρουσιάσῃ τὸν κατάσκοπο νά δικαστῇ, κι’ ὁ Χρίστος πῆρε τ’ ἄρματα τοῦ στοῦ χέρι, σὰν ξένα καὶ παρουσιάστηκε στὸν “Αρχηγό.

—Τὶ τρέχει, Χρίστο κι’ εἰς’ ἔτσι; (Τὸν ρώτησε ὁ “Αρχηγός) Γιατὶ κρατᾶς τ’ ἄρματα στὰ χέρια;

—“Αρχηγέ μου! (Τοῦ ἀπάντησε ὁ Χρίστος) “Εκανα ἕνα μεγάλο κακὸ στὴν πατρίδα! “Ο κατάσκοπος, ποῦ μοῦ παρέδωκες νά φυλάξω στὴ φυλακὴ, ὡς ποῦ νά δικαστῇ καὶ νά τουφεκιστῇ...

—“Ε! “Ε!

Διέκοψε ὁ “Αρχηγός.

—... Εἶναι ἀδερφικός μου φίλος, βλάμης μου.

—“Ε! “Ε!

(Διέκοψε πάλι ὁ “Αρχηγός). Καταλαβαίνω. Ζητᾶς χάρη γι’ αὐτὸν. Καταλαβαίνω..... Δὲν μπορεῖ νά γίνῃ αὐτό, παιδί μου, γιατί θὰ πάρουν θάρρος οἱ κατάσκοποι καὶ θὰ μᾶς ἀφανίσουν. “Επειτα ἔχομε τοὺς “Αρχηγούς τοῦ τόπου, ποῦ δὲν μᾶς βλέπουν μετ’ ὁ καλὸ μάτι, κι’ ἀφορμὴ θέλουν νά μᾶς κατηγορήσουν, κι’ ἄμα τὸ ἀκούσουν, θὰ ποῦν, ὅτι τῶχομε ἕνα μετ’ ὁὺς “Αρβανίτες.... ἀφορμὴ θέλουν,....

—Τότε, πᾶρε, “Αρχηγέ μου τ’ ἄρματα μου (τοῦ ἀπάντησε ὁ Χρίστος) γιατί τὴν χάρη, ποῦ νομίζεις ὅτι ἦρθα νά σοῦ ζητήσω τοῦ τὴν ἔδωκα μόνος μου!

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἔρριξε κατὰ γῆς τὰ πιστόλια του, τὶς παλάσκες του, τὸ γιαταγάνι του καὶ τὸ τουφέκι του....

“Ο “Αρχηγός ἔμεινε μετ’ ὁ στόμα ἀνοιχτό.

—Τὶ θὰ γένῃς τώρα, κακόμοιρε Χρίστο! Τοῦ εἶπε ὁ “Αρχηγός λυπημένος κατὰκαρδα.

—Τὶ θὰ γένω; “Απολογήθηκε ὁ Χρίστος μετ’ ὁ θάρρος) ὅτι θὰ γένονταν κι’ ὁ φίλος μου, ἂν δὲν τὸν ἀφίνα νά φύγῃ! Τουφεκίστε με, “Αρχηγέ! Δὲν θὰ αἰστανθῶ καμμιὰ

λύπη, ἄν τουφεκιστῶ χάριν τοῦ φίλου μου.

Ὁ Νότης Μπότσιαρης ἔκανε τὸν σταυρό του λέγοντας :

—Υπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ !
Μ' αὐτά, ποῦ ἀκούω αὐτὴν τὴν ὥρα.

Ὑστερα χτύπησε τὶς παλάμες του «χράπ—χράπ» καὶ μπῆκε μέσα ὁ ἀνεψιός του ὁ Τούσιος.

—Διάταξε !

Εἶπε ὁ Τούσιος, χαιρετῶντας στρατιωτικά, καὶ βλέποντας μὲ ἀπορία τὸν Χρῆστον ξαρμάτων καὶ τ' ἄρματα του κατὰ γῆς....

—Μάστ' αὐτά τ' ἄρματα, βάλ' τα κάπου καὶ παράλαβε τὸν Χρῆστο, τὸ παινεμένο παλληκάρι μας ποῦ τὰ δόξασε τόσες φορές γιὰ τὴν Πατρίδα στὰ κορμιά τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ κλείστ' τὸν στὴν φυλακὴν....

Κι' ἐνῶ ὁ Τούσιος μάζευε ἀπὸ καταγῆς τ' ἄρματα, ὁ Χρῆστος στέκονταν σὰν ἄγαλμα, ἀκούοντας τὸν Νότη, ποῦ τὸν μάλωνε.

—Παληόπαιδο, τί πῆγες νὰ κάνης ! Νὰ στήσης μόνος σου τὸ κορμὶ σου στὸν θάνατο, γιὰ ἕναν..... Ποιὸν ; Γιὰ ἕναν Τούρκο ! Γιὰ ἕναν ὀχτρὸν τῆς Πατρίδος μας !

Καὶ δυὸ χοντρά δάκρυα, σὰν μαργαριτάρια, κύλισαν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ὁ Τούσιος πῆρε τὸν Χρῆστο, καὶ βγῆκε νὰ τὸν πᾶη στὴ φυλακὴ.

—Ἀχ ! Νὰ μπορούσα νὰ τὸν γλυτώσω τὸν καυμένον τὸν Χρῆστο ! (Εἶπε ὁ Νότης). Ἀλλὰ πῶς ; Θὰ μᾶς βάλουν στὸ ντουφέκι οἱ Μεσολογγῖτες καὶ τὸ κακὸ θά ξεσπάσῃ στὴν καυμένη μας τὴν Πα-

τρίδα ! Κοντὰ στοὺς πολλοὺς ἄς πᾶη κι' ὁ Χρῆστος. Ἡ Πατρίδα νὰ ζήσῃ !

Ἡ εἶδηση ὅτι ὁ Χρῆστος εἶχε ἀπολύσει τὸν κατάσκοπο τὸν Ἀρβανίτη, ποῦ περίμενε ὁ Λαὸς τοῦ Μεσολογγίου νῆ ἰδῆ νὰ τουφεκίζεται, σὰν ἀστραπὴ διαδόθηκε σ' ὅλο τὸ Μεσολόγγι, κι' ὅλος ὁ Κόσμος καὶ προπάντων ἡ φρουρὰ ἐφρύαξαν ἐναντίον τοῦ Χρῆστου, κι' ἄν δὲν τὸν ὑπερασπίζονταν οἱ Σουλιῶτες, μὲ τ' ἄρματα στὸ χέρι ἢ σιδερένια θύρα τῆς φυλακῆς καὶ τὰ σιδερένια παράθυρά της, θὰ ρίχνονταν μέσα νὰ τὸν καταξέσκισουν καὶ νὰ τὸν κομματιάσουν.

* *

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ συνῆρθε τὸ Στρατοδικεῖο, κι' ὁ Χρῆστος καταδικάστηκε ὡς προδότης τῆς Πατρίδας, ἀλλ' αὐτὸ τὸ μετᾴτρεψε ὁ Ἀρχηγὸς Νότης Μπότσιαρης καὶ τῶκανε ὡς παρήκοος τῶν διαταγῶν τῆς Πατρίδας.

Τὴν ἴδια μέρα τουφεκίστηκε ὁ Χρῆστος ἐκεῖ κοντὰ στὸ μνημεῖο τοῦ Μάρκου Μπότσιαρη καὶ δέχτηκε τὸν θάνατο μὲ μεγάλη ἀπάθεια. Οἱ ὑστερνές του λέξεις ἦταν :

—«Πατρίδα μου ; Φίλε μου !»

Ὁ Ἀρβανίτης ἐδάκρυσε μὲ τὴν ἱστορίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς φιλίας κι' ἀναγνώρισε ὅτι ἡ φιλία τοῦ Ἑλλήνα Χρῆστου, ἦταν μεγαλύτερη ἀπὸ τοῦ Ἀρβανίτη Χόντου, κι' ὅτι εἶνε δυνατότεροι οἱ Ἕλληνες στὴν φιλία ἀπὸ τοὺς Ἀρβανίτες.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Ἱστορία Ἀρχιεπισκοπῆς

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΤΟΥ κ. ΠΑΝ. ΠΟΥΛΙΤΣΑ

Σωπικὴ

Ναὸς Κοιμήσεως Θεοτόκου

- 1) Ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου, κεφ. χρῶμ.
«Ἄρχῃσεν να σοφτισθῇ ἡ θαυμασία αὐτῆς ἐκκλησία Ἰανουαρίου (ΙΑ'): Ἐτελειώθη Μαίου Δ' δια συνδρομῆς τῶν τιμιωτάτων σοιμν(η)-στῶν ἱερέων Πα. Κωνσ. Πα. Παν. κ. Πα. Ἰωαννου. τοὺς οὐσίους εφονευσεν ὁ Ἀλῆ Τότσκας εἰς Κακολακὸν Μαίου ΙΔ' 1779»
- 2) Ἐπὶ τοῦ ἀργυροῦ πλαισίου τῆς εἰκό- νος τῆς Θεοτόκου

«Ἐτελεθῇ ἡ κона α
πο εξοδα τῆς ἐκκλησί-
ας κε ἡ μνημῆ αὐτῆς κημη
σῇ ἡς κωμην Σωπικῇ
Βασὸ Παπαδημο».

Καὶ παρσκατιόν :

«Ἀνεσώρηθῃ ἡ αγία ηκῶνα τῆς ἡπερα-
γῆας δεσποινῆς ἡμῶν Θεοτόκου | κε ἀη-
παρθενου Μαρῆας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἡκο-
νομου λεγομενος ἐν ονοματὶ οὗ Παπαῆο-
ανῆς | Πρωησὸς Βηλαετῆου κε ἐπιληπῇ
προση τῆς χώρας Γηοργῆς Ἡκονομου |
κε Ἀναγνώσης Ἡκωνῶμου Καληνηκου μο-
ναχοῦ ἐπητρωπου ἐκκλησίας Παπα χρησῆς
Ἡκῶ | νομος Παπαχρησῆς Γγνηνο Παπα-
γιοργῆ Θημη Εξάρχος κος Παπακοσα |
Χρησκῇ Τζαραπλανητῆς Βασιλῆου κε
Χρῆστο ἡ δηο ἀδελφῇ ἐτῆ 1808 Παπα | Πα-
νος κε πνευματικὸς Χρυσανθῆ Μοναχῆν.

3) Ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Χρῆστου :
«Εἰ χάριν εὐλαβείας Κύρ Ἀναγνώστου
Παπα | Ἰωαννου | Χρῆστου Παπαππανου.
Ἰωάννου τοῦ Πνευματικοῦ | Χρῆστου Νι-
κοβασου Βασιλείως Ἰωάννου Βασιλείως
Θύμιου».

4) Ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ ἁγίου Νικάνο-
ρος :

«Φύλαττε Νικάνωρ τοὺς υμνῆ | τὰς καὶ
προσκυνητάς σου τοὺς τιμώντας τὴν σε-
πτην για | κορ (ι) σταγόνας καὶ λύτρωσε
κινδύνων | καὶ πᾶσιν ἐπιρρείας ἡμας |
τούς | δούλους σου. Ἔτος 1815

πτην για | κορ (ι) σταγόνας καὶ λύτρωσε
κινδύνων | καὶ πᾶσιν ἐπιρρείας ἡμας |
τούς | δούλους σου. Ἔτος 1815

Αὐγουστου 5

Χρ. Βασιλείου»

II Ναὸς τοῦ Ἀγ. Νικολάου

Ἐπὶ λιθίνης πλακὸς ἐντετοιχισμένης
ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἔξωθεν :

«Ἐτῆ 1764 Μην Σεμ | βρηου : το
γραψε | ο Παπαγιοργῆς του θεμου».

III Ναὸς τοῦ Ἀγ. Νικολάου ἐν τῇ θέσει Σέλιανη

Ἐπὶ τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου (τοιχο-
γραφίας).

1. «Τὸν κερὸν ὄντης ἦλθεν | ὁ
παπᾶ Ἰωάννης μὲ τὸν | ἱεροδιάκωνον
Εὐθύμιον | τὸν υἱὸν τοῦ Παπαδημοῦ | καὶ
ἐλητουργῆσε ἐδῶ | τότες ἀπόθανε
καὶ | ὁ δηκολάξος καὶ ὦταν | καὶ
ἐγκαβογιθκε σὶτὸ | μαντάνι τοῦ γιούση
καὶ ὁ θανε σε ἐτούς | 1786 Ἀπριλίου 20 :
2. στα μαῆον · 12 : Τὸν κερὸν ποῦ ἀπέ-
θανε οὗ | Πανηοτῆς | Σουπας
στῆ βο | νιτζα ὁπιος νὰ | ἔλθῃ νὰ
λητοῦρ | γῆσι ἐδῶ σὶτὸ νὰ | νηκόλα
στῆ σε | ληανη νὰ τὸν μνημο | νέβῃ
ἐγὼ ὁ Θανά | σις γράφω
τοῦ ζουπα | ἐτος 1800.

Ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Χρῆστου.

3 «Ἐτούς 1783 | τὸ ἔγραψε
ὁ Παπαδῆμιος | οπου ἦλθεν
καὶ ἐλιτοῦργισαν | μὲ τὸν
Παπαθανάσι καὶ ἱταν
| καὶ οὗ . . . γιτῆ εἰς τὸ μα-
τάνι καὶ οὗ | ἀνεψιοςτοῦ ὁ Χρῆ-
στος | ἐκινὸ τὸν κερὸν ἱταν καὶ
ὁ ἀλῆ πᾶσας μὲ | τὸν βελίπασα
| βγαλμένοι γι | τα ἱωαννα μὲ τρις
χιλῆδες καὶ | . . . ριν το μεγα

σαβα | το απρι—19—

Ἐπὶ τῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ

4 «1786 1786 ἀπριλίου 20 :

αὐτὸς ὁ ἱερω Τὸν κερὸν ὄντης ἦρθεν

ὁ υἱὸς τοῦ Παπαδήμου

διάκονος καὶ ἐλητούργησε με τονπαπαιωάννη

τον κότεα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ παπα

τον παπαδή Δημου ὁ Εὐθύμιος ἦταν καὶ ἰ

μου ἔγραφε ἦταν διδάσκαλος στὴ σω

πικὴ ὅπου ἀπέθανε

διὰ νὰ το πεδι.

μεσι

χωραγ.

5. «1787 μαρτίου 21 :

Θήμισιν ὄντας ἦρθε ὁ παπαϊωάν | νης του

παπα κύρκον ὅπου ἦταν | με τὸν ἀλῆ

μπαιγη φαστανη: καὶ τὸν ἔβαλε ὁ

ἀλῆ μπαίγης | προσετὸν σὲ ὅλο τὸ βη-

λαέτη»

6. «1792 | Φεβρουάριου 13 | ἐξεκοπηκε το

βουνι σωπηκιωτικ(ικο)».

7. «1813: δεκεμβρίου: 3: | θύμισι ὄντας ἐ-

πῆρεν τὸ | σοῦλη ὁ βεζῆρ ἀλῆ πασας | τὸ

τες εἶχε στηλμένον καὶ | τὸν ζήσον τὸν

ὄν του κυρ | παπαιωάννου | οἰκονόμου |

στὸ σοῦλη με τοὺς ἐργάτας ἀπὸ | ὅλα

τα βηλλαετια με : 600 : ἐργάτες ἦταν καὶ

τὸν ἔστηλε ὁ βελῆ πασας μέσα στὸ κούγ

κη με τὸν πασο μπα | γην διὰ νὰ εὐγά-

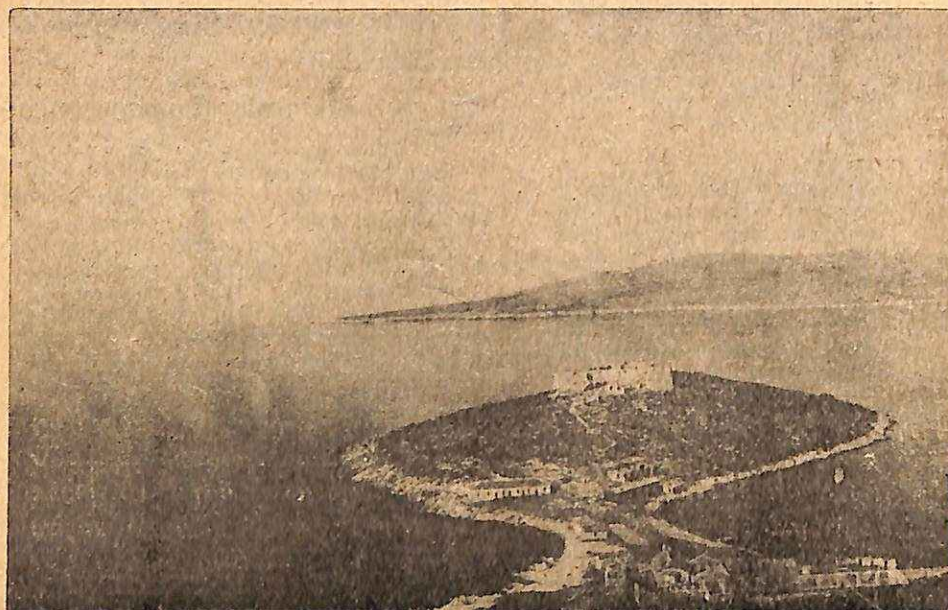
λου τὸν καλόγερον | ὅπου ἦσαν κλησμέ-
νος μέσα καὶ τὸ | τες ἔβαλε φωτιά στὸ
μπαροῦτη ὁ φότο-Τζαβέλας ἐκεῖ ὅπου ἔ |
κουβέντιαζε ὁ ζήσος με τὸν | καλόγερον
ἦταν καὶ ὁ Χρῖστος | τοῦ κυρίτζη Θανά-
ση με τὸν ζήσον καὶ ἐκάηκε καὶ αὐτὸς
μέσα | μαζή με τὸν ἀφέντη του καὶ ὅποι-
ος | λητουργήση ἐδό νὰ τοὺς μνημονεύη
καὶ ἔχη τὸν μισθὸν παρὰ Θεοῦ».

8. «1807. δεκεμβρίου 20. Θήμισιν | ὄντας
πάγη ὁ γιώργης τοῦ πάλω | ανη στὴν
Πρέβεζαν με τοὺς σω | πικιώτες καὶ με
:120: ἐργάτες ἀπὸ | τὸ βηλλαέτη εὐγαλαν
τους πάλους | διὰ τὸ κάστρον καὶ ἔκαμε
μήνας | ευεά καὶ τὸ θερτὴ ἦρθεν τότες
ἦταν | καὶ ὁ ἀναγνώστης ὁ ἀδελφός του
τρο | γήρο τὸ βηλλαέτι με τὸν κονόμου |
καὶ ἐμάζευαν 20 πουλὸν καὶ ἀρό | τσηεν
ὁ ἀναγνώστης ὅσο που ἦρθε εἰς κήνδη-
νοδ θανάτου καὶ | θέλοντας ὁ ἅγιος Θεός
| γλήτισε».

9. «Ἔτους 1800 | ἀπρηλη | ου—6. Τὸν
κερὸ εκινο ὅπου | ἐξεκοπηκε τὸ βουνη |
καὶ πηρε τὸ ἀργαστή(ρι) του | κονόμου
ὅπου τὸν ἴχε | ὁ νικόλας πεβη της ἀπὸ
τὸ λαβο».

Εἰς τὸ προσεχές : Σχωριάδες, Σέπε-
ρη, Νίβανη, Στεζόπολις, Σαρακίνιστα,
Τρανόσιστα, Κεστοράτι κλπ.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Τὸ λιμάνι τοῦ Παλέρμου τῆς χειμάρρας. (Γραφικώτατος ὁρμος φυσικός)

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΜΑΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΚΥΝΗΓΙ ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ

ΤΟΥ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΡΒΟΥΝΗ

Ὁ κ. Νικολ. Καρβούνης τοῦ ὁποῖου
ἔχομε τὴν εὐτυχία νὰ δημοσιεύσωμε
τὸ παρακάτω διήγημα στὸ τεῦχος αὐ-
τὸ εἶναι ἀπὸ τοὺς προσδευτικώτε-
ρους μας σημερινούς λογίους.

Πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς τότε πολ-
λὼν ἐφημερίδων, ὅταν γίνονταν οἱ
Βαλκανικοὶ πόλεμοι καὶ ὁ ἡρωϊκὸς
ἀγῶνας γιὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Βο-
ρείου Ἡπείρου, μετὰ τὴν Τιτανικὴ ἐξόρ-
μηση τῶν Αὐτονομιακῶν βρῆκε τὴν
εὐκαιρίαν νὰ γυρίσῃ ὅλη τὴν Ἑλλάδα
καὶ τὴν Ἡπειρο στὰ Ἑλληνοαλβανικά,
σήμερα, σὺν ὅρα ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὶς
πολλὰς τοπωνυμίας, ποὺ ἔχουν οἱ σει-
ρὲς τῶν ἀναμνήσεών του αὐτῶν.

Σήμερα βέβαια ὁ κ. Ν. Καρβούνης
ἔχει κάνει ριζικὴ ἀναθεώρηση στὶς
ιδέες καὶ τὶς σκέψεις γύρω ἀπὸ τὶς
περιπέτειες αὐτὲς τὶς φυλῆς, ποὺ ἄλ-
λοτε τῆς δημιουργοῦσε ἡ ἴδια, καὶ
ἄλλοτε τὶς τῆς φκιάνανε οἱ ἄλλοι μὰ
μ' αὐτὸ οἱ ἀναμνήσεις του ἀριστουρ-
γηματικὰ γραμμένες, μετὰ τὴν πέννα,
ποὺ τόσο πολλὰ μὰς ἔδωσε δὲν χάν-
ουν τὴν ἀξίαν τους καὶ δὲν μπορεῖ νὰ
πῇ κανεὶς πῶς ἔρχονται σὰν ἀντίθε-
ση σ' ἐκεῖνα, ποὺ πιστεύει ὁ ἴδιος
σήμερα.

Ἐκεῖ ποῦ ἐκάθησαν γιὰ νὰ ξα-
ποστάσουν, τὸ μονοπάτι πλάταινε
σ' ἓνα ξέφωτο. Οἱ ὀρεῖς καὶ τ' ἀ-
γριοπλατάνια καὶ οἱ σκληθρες καὶ
οἱ κρανιὲς ἀνοιγαν ἓνα γύρο καὶ
ἀναμεσα τοὺς ἀπλωνόταν ἓνας
κάπως μακρουλὸς κύκλος ἀνοιχ-
τὸς με παχὺ χορτάρη λουλουδισμέ-
νο. Κοντὰ στὴ ρίζα μειανῆς ὀρει-
ᾶς ἀνάβρυζε τὸ νερὸ καὶ γλυκο-
μουρμουρίζοντας χανότανε κάτω
ἀπὸ τὰ χόρτα καὶ τὴν ἀγριόμεν-
τα, ποῦ ἡ μυρουδιά τῆς ἐγλύκαινε
τὸν ἀέρα.

Κόντευε νὰ μεσημεριάσῃ, καί,
καθὼς βρισκόνταν σὲ κίνησι ἀπὸ
τὴν χαρραυγὴ, ξεσέλωσαν τ' ἄλογα
ἐξεφώρτωσαν τὸ μουλάρη, μάζε-
ψαν τὰ πράγματα τοὺς στὸν ἥσ-
κιο, σιμὰ στὸ νερὸ, ἀπλώσαν ἓνα
φύλλο ἀντίσκηνου καὶ στρωθήκα-
νε γιὰ νὰ φᾶνε.

—Δὲν μοῦ ἐρέσει αὐτὴ ἡ δουλει-
α—εἶπε σὰ νὰ μονολογοῦσε ὁ λο-
χίας. Ἄλλο πρᾶμα εἶναι νὰ βγῆς
περίπολο μάχης. Τραβᾶς μπροστὰ
κι' ὅτι σοῦ τύχη. Μὰ νὰ σὲ στέλ-
νουνε νὰ παραφυλάξῃς τὸ διάβα
ἐνὸς ἀνθρώπου, ποῦ πρέπει νὰ ξε-
παστρευτῇ καὶ νὰ μὴν ξέρῃς κι'
ἂν θὰ τόνε πετύχῃς μονάχο εἶνε—
πῶς νὰ σοῦ τὸ πῶ—κρὺο πρᾶμα...

Ὁ δεκανέας, ποῦ καταγινότανε
νὰ κόψῃ φέτες τὴν κουραμάνα καὶ
νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ φαί ποῦχανε πάρει
μαζί τους στὰ μαρσίπια τῆς σέλ-
λας τοῦ λοχία, ἐκούνησε τὸ κεφά-
λι ἐπιδοκιμαστικά. Ὁ ὑπολοχα-
γὸς ἔκαμε πῶς δὲν ἄκουσε. Ξαπλω-
μένος ὅπως ἦταν, μετὰ τὶς παλάμες
τοῦ πλεγμένες κάτω ἀπὸ τὸ κε-
φάλι του καὶ μετὰ τὰ μάτια σφαλιχ-
τά, ἔμοιαζε σὰ νὰ κοιμώτανε. Ὅ-
σο γιὰ τὸ χωριάτη, αὐτὸς εἶχε μα-
κρύνει κάμποσο κι' ἐλιάνιζε μετὰ
μαχαίρι τοῦ ἓνα κλαδί. Αὐτὸς βέ-
βαια, δὲν ἤξερε γιὰ ποιά δουλειὰ
κατεβαίνανε πρὸς τὴν ποταμιὰ ὁ
ἀξιωματικὸς μετὰ τὸ λοχία καὶ τὸ
δεκανέα.

Μὰ μήτε καὶ στὸ λόχο, ἀπ' ὅπου
εἶχανε ξεκινήσει, τὸ ξέρανε. Ὁ λο-
χαγὸς κάλεσε τὸ Μανώλη, τὸν ὑ-
πολοχαγὸ τὴν περασμένη βραδυὰ,

καὶ τοῦ εἶπε ἐμπιστευτικά πῶς κάποιος ξένος κατάσκοπος, ποῦ ἤξερε ἀρκετὰ τὰ ἑλληνικά, γύριζε τάχατες γι' ἄλογα καὶ μουλάρια καὶ γιὰ δέματα ἀπὸ τὴν Πρεμετὴ πρὸς τὰ μεσογέφυρα κι' ἀπὸ κεῖ πρὸς τὸ Λιασκοβίκι καὶ κάποτε ξέκοβε ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Αὐτόνομης Ἡπείρου πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ καὶ πέρνοντας τὴν ρεμματιὰ πού ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν Κόνιτσα πρὸς τοὺς Χιονιάδες, δρασκέλιζε τὸ διάσελο τῆς Μπάτρας γιὰ νὰ ξαναπέσῃ στὸ Βαρειοηπειρώτικὸ ἔδαφος. Γύριζε πάντα μ' ἓνα βοηθὸ του—φαίνεται πῶς ἦτανε ὑπαξιωματικὸς αὐτὸς ὁ ψευτοβοηθὸς του—καὶ ἦτανε κ' οἱ δυὸ τους καλὰ ἀρματωμένοι. Ἐπρεπε, λοιπόν, νὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ἱστορία, χωρὶς θόρυβο. Ὁ κατάσκοπος ἔπρεπε νὰ ξεπαστρευθῇ, τὰ χαθῇ. Ἀπὸ τὴν Ἑρσέκα εἶχανε φτάσει πληροφορίες πῶς εἶχε διαβῇ ἐδῶ καὶ δυὸ μέρες ἀπὸ τὰ Μεσογέφυρα, τραβώντας πρὸς τὴν Κόνιτσα. Σίγουρα θ' ἀνέβαινε κατὰ τὴν Μπάτρα. Ἡ ὑπολοχαγὸς ἔπρεπε νὰ πάρῃ μαζί του δυὸ γερούς ὑπαξιωματικούς, πού νὰ μὴν ἔχουνε λόγια πολλά, καὶ νὰ τραβήξῃ κατὰ τὴν Κόνιτσα, ἀπὸ τὰ μονοπάτια πού κατηφορίζουνε πρὸς τὴν ποταμιὰ τοῦ Σαραντάπορου. Ὅπου κι' ἂν ἀπαντούσανε τὸν κατάσκοπο μὲ τὸν σύντραφό του, ἔπρεπε νὰ τελειώνουνε μαζί τους δίχως ἄργο πορὶα καμμιὰ.

—Τό νοῦ σας μονάχα— ἐπρόσθεσε ὁ Λοχαγός— νὰ μὴν εἰσαστε κοντὰ σὲ χωριὸ κι' ἀκουσθοῦν οἱ πυροβολισμοί. Κάμετέ ὅ,τι καταλαβαίνετε γιὰ τὸ καλύτερο,

Ὁ Μανώλης δὲν ἦτανε πρωτὰρης σὲ τέτοιες περιπέτειες. Εἶχε κάμει ἄλλοτε ἀντάρτης κ' εἶχανε δεῖ πολλά τὰ μάτια του. Ἴσως μάλιστα γι' αὐτὸ καὶ νὰ τοῦ ἐμπιστευθῇ αὐτὴ τὴν παληοδουλειά... Τέτοιο πρᾶγμα, ὡς τόσο, δὲν τοῦ εἶχε ξανασυμβῇ—νὰ δια-

ταχθῇ νὰ ξεπαστρέψῃ ἄνθρωπο ἔτσι—πῶς νὰ τὸ πῇ κανεῖς;—δολοφονικά. Δέχτηκε ὡς τόσο σιωπηλὰ τὴν ἀποστολή. Κάλεσε, στὸ κατάλυμά του, τὸ λοχία Κώστα καὶ τὸ δεκανέα Σωτήρη. Ἦτανε κι' οἱ δυὸ τους ψηλοὶ καὶ γεροφτιασμένοι Ἀσπροποταμίτες, (1) ἀτρόμητα παιδιὰ, μὲ λίγες κουβέντες καὶ πού τοὺς εἶχε γιὰ τοῦτο πολλὴν ἐμπιστοσύνη. Τοὺς ἐξήγησε καθαρὰ γιὰ ποιά δουλειὰ τοὺς ἤθελε. Καί, πολὺ περισσότερο γιὰ νὰ πείσῃ τὸν ἑαυτό του παρὰ τοὺς Ἀσπροποταμίτες ὑπαξιωματικούς, τοὺς ἐξήγησε μὲ παράξενη θέρμη πῶς καὶ γιὰτὶ ἔπρεπε νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ δουλειά.

—Ἐδῶ, πού βρισκόμαστε, πολεμάμε γιὰ νὰ λευτερώσουμε τοὺς ἐδῶ τοὺς Ἕλληνες ἀπὸ τὸν κίνδυνο τοῦ ξένου ζυγοῦ. Κάθε σπιοῦνος εἶνε ἓνας ὑπουργὸς ἐχθρός. Γιὰ τὴν ἀσφάλεια καὶ κείνων πού πολεμάτε καὶ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ τιμίου σκοποῦ μας, πρέπει ὁ σπιοῦνος νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴ μέση. Μακάρι νὰ μπορούσαμε νὰ τὸν πιάσουμε, νὰ τὸν στείλουμε κάτου στὸ Ἀρχηγεῖο νὰ τὸν μουσκεταρουνε, ἀφοῦ τὸν περάσουνε ἀπὸ στρατοδικεῖο. Μὰ εἶνε ξένος, βλέπεις· δὲν εἶνε Ἀρβανίτης. Καὶ θὰ χαμε μεγάβες φασαρίες. Για τοῦτο ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει. Θὰ τὸν παραφυλάξουμε σὲ καμμιὰ κακατοπιά καὶ μόλις ξεμυτίσῃ, θὰ τὸν γκρεμίσουμε, μαζί μὲ τὸν σύντροφό του, στὴν ποταμιὰ.

Οἱ δυὸ ὑπαξιωματικοὶ δέχτηκαν. Βρῆκανε στὴ Ράχοβα τρία ἄλογα, δρασκέλισανε, τὸ χάραμα τὸ βουνὸ καί, διαβαίνοντας ἀπὸ τὸ Λεσκάτοι, πήρανε μαζί τους τὸ Στέφο μὲ τὸ μουλάρι του γιὰ ὁδήγ. Εἶχανε σκοπὸ νὰ τὸν ἀφήσουνε στὸ παρακάτω χωριό, ἀπ' ὅπου τὸ μονοπάτι δὲν εἶχε πιά παρακλά-

(1) Ἀσπροποταμίτες—Ἀπὸ τὸν Ἀσπροπόταμο (Ἀχελῷο) Ἀκαρνᾶνες.

δια καὶ διάβαινε, ὅπως τοὺς εἶχανε πῇ, ξέχειλα στὸν γκρεμνὸ τῆς βαθείας ποταμιᾶς. Γιὰ τὴν δουλειὰ πού πηγαίνανε, δὲν εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ μάρτυρες...

Καὶ νὰ, πού τώρα ὁ λοχίας, ὁ Κώστας, ἔδειχνε πῶς ἦταν μετανοιωμένος γιὰτὶ δέχτηκε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν ἀξιωματικὸ καὶ μάλιστὰ τὸ ἔλεγε φανερά, μπροστὰ στὸ Σωτήρη, τὸ δεκανέα. Ὁ Μανώλης, ὁ ὑπολοχαγός, συλλογίστηκε γιὰ μιὰ στιγμή τὴν εὐθύνη πού εἶχε πάρει μπροστὰ στὸ λοχαγὸ τοῦ γιὰ νὰ βγάλῃ πέρα αὐτὴ τὴ δουλειά. Ἀρχίνησε νὰ κατηγορεῖ μέσα του τὸν ἑαυτό του γιὰ τὴ λιπεψυχία, πού ἔδειχνε μὲ τὸ νὰ νοιώθῃ τώρα πιά τόση ἀποστροφή. «Πρέπει—ἔλεγε μὲ τό νοῦ

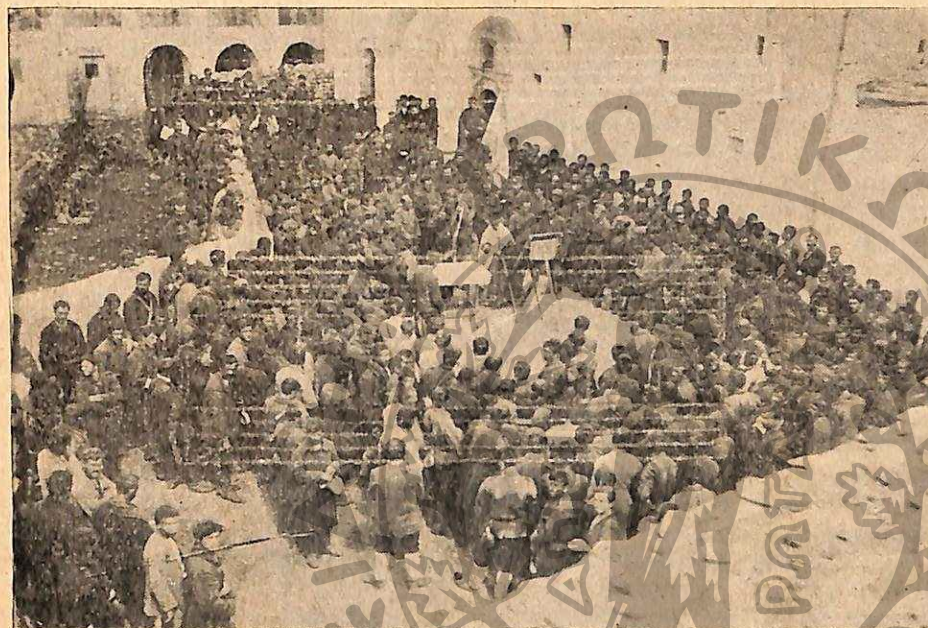
του, σὰν νὰ ἔκνε «θεωρία» στὸν ἑαυτό του, ὅπως ἔκανε στὸ λόχο—πρέπει νὰ κατανικήσῃ κάθε δισταγμό. Ἡ τίμια ὑπόθεση, πού ὑπηρετοῦμε ἐδῶ πού ἦρθαμε μοναχοὶ μας, δίχως καμμιὰ τυπικὴ ὑποχρέωσι, ἀπαιτεῖ νὰ θυσιάσω κάθε αἴσθημα, κάθε ἀδυναμία ἀτομική. Πρέπει... πρέπει....

Τινάχθηκε ὀρθίος ἀπότομα, πήγε στὴ βρύση, ἔσκυψε καὶ ἤπιε νερό μὲ τὴ φοῦχτα του, ξαναστρώκε στὸ ἀπλωμένο ἀντίσκηνο καὶ εἶπε μὲ προσποιημένη εὐθυμία:

—Αἱ, τί λέτε, βρὲ παιδιὰ, δὲν ἐπεινάσαμε;

Ἐφαγὰν ὅλοι χωρὶς νὰ μιλάνε σχεδὸν καὶ σὰν νὰ τοὺς ἐβάραινε μιὰ δυσάρεστη συλλογή. Μόνο ὁ Στέφος, ὁ ὁδηγός μὲ τὰ γελαστά

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΙΑΝ ΤΟΥ 1914

ΣΤΗ ΧΟΥΜΕΛΙΤΣΑ : Δοξολογία στὴ Μονὴ Τσέπου τὴν 21ην Μαΐου 1914, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐορτῆς τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου. Τμήμα Αὐτονομισκοῦ στρατοῦ, ἀπὸ τὴν ἀμφίσειν τοῦ ὁποῖου λαμβάνει κανεῖς μιὰ ἰδέα μὲ ποῖα ἐφόδια ἐγίνεν ἡ λεοντόθυμος ἐκείνη ἐξόρμησις.

καὶ πονηρὰ μάτια καὶ τὰ κάτα-
σπρα γερὰ δόντια, δὲν ἔσταματοῦ
σε. Ἔλεγε καὶ μασοῦσε, μασοῦσε
κι' ἔλεγε. Ἦτανε παινεσάρης κι'
ἔκανε στὸ χωριὸ καὶ στὴν περιοχὴ
τὸ παλλικάρι καὶ διηγότανε τώρα
τὰ ἀνδραγαθήματά του, ποῦ ἦταν
ἄσωστα—ιστορίες κάποτε ποῦ τις
εἶχε ἀκουστὰ γιὰ ἄλλους καὶ τις
ἔσουνταίριαζε γιὰ τὴν ἀφεντιά του.

—Μιὰ βολὰ, καπετάνιο μ'—ἔλε-
γε—ξεκίνησα τὸ πουρνὸ γιὰ ξύλα
κατὰ τὴν ψηλὴ τὴ ράχη τοῦ βου-
νοῦ. πέρ' ἀπὸ τοὺς Χιονιάδες. Φτά-
νω, ποῦ λές, στὸ Κάζανι, ὅπως τὸ
λέμε ἐμεῖς οἱ χωριάτες καὶ ἄγναν
τεῦω ἀπὸ τὴν πέρα πλαγιά. Τὶ νὰ
ἰδῶ καὶ τὶ νὰ σοῦ μολοήσω, κα-
πετάνιο μ'! Ἀσκέρι, μωρέ, οἱ σκυ-
λαρβανίτες ἀνηφορίζαν ἀπὸ τὴ
λαγκαδιά. Αἶ, ὁρὲ Στέφανο, λέω
κ' ἐγώ, σήμερα θὰν τὸ δείξης. Καί
πιάνω μετερίζι, ποῦ λές, καπετά-
νιο μ' καὶ μπὰμ καὶ μποῦμ τοὺς
ἀρχινᾶω μὲ τὸ κοντὸ τὸ μαμτζέρι
μου. Βόλι καὶ ἄνθρωπος. Ἀμα ξά-
πλωσα καμμιὰ δεκαριά, οἱ ἄλλοι
σταθήκανε. Δὲν ἔβλεπαν ἀπὸ ποῦ
τοὺς ἔρριχνα. Κάμανε νὰ ξαναξε-
κινήσουνε, μὰ τοὺς ξαναβάνω στὸ
σημάδι. Λακκίσανε σὰν τὸ λαγὸ,
ἅμα τότε βγάλη ἀπὸ τὴ φτέρη ὁ
σκύλος. Ἀμα πήγανε στ' ἀνάθεμα
κατέβηκα, ποῦ λές, καπετάνιο μ'
νὰ μετρήσω τοὺς σκοτωμένους...

—Καὶ δὲν τοὺς ἐσκιόχτηκες,
μωρέ Στέφο, τόσοι πεθαμένους;—
τὸν ἔκοψε πειραχτικὰ ὁ Σωτήρης
ὁ δεκανέας.

—Ἀ νὰ σοῦ πῶ, κύρ δεκανέα—
ἔκαμε ὁ Στέφος ἀληθινὰ πειραγ-
μένος—ἐδῶ βλέπεις τὸν καπετάνιο
σου ποῦ μ' ἀφουγκράζεται καὶ δὲν
μ' ἀντισκόβει. Τὶ πετιέσαι ἐσύ στὴ
μέση σὰν τὸν κόκορα τὸ πανταλό.

Ἄλλοι ἐγέλασαν. Ὁ Στέφος ὡς
τόσο σταμάτησε τις ἱστορίες του.
Ὁ ὑπολοχαγὸς σηκώθηκε κι' ἔκα-
με μερικά βήματα στὸ χορτάρι
τοῦ ξέφωτου. Ἀξαφνὰ, δίπλ' ἀπὸ
μιὰ πέτρα, ἐκεῖ κοντὰ στὶς ὀξείες,

ξετυλίχθηκε γοργὰ μιὰ δεντρο-
γαλιά. Ὁ ἥλιος ἔφτανε πρὸς ἐκεῖ-
νὴ τὴ μεριά καὶ τὸ γυαλιστερὸ τὸ
δέρμα τοῦ σβέλτου φιδιοῦ μὲ τις
συμμετρικὲς, βαθυχρῶμες βοῦλλες
ἐλαμποκποῦσε. Ἀπὸ τὸ στόμα
τοῦ τὸ ἀνοιχτὸ ἀνάδευε νευρικὰ
ἡ λεπτότατη γλῶσσα διχαλωτὴ
καὶ ἓνα πνιχτό, μουντὸ σφύριγμα
ἔσκισε τὸν ἡσυχον ἀγέρα. Ὁ ὑπο-
λοχαγὸς ἔκαμε ὀρμέφυτα πρὸς
τὰ πίσω. Τὸ φίδι χάθηκε στὶς ρί-
ζες τῶν δέντρων, πρὶν προφτάσῃ
ὁ λοχίας ὁ Κώστας νὰ τὸ πετρο-
βολήσῃ.

—Ὁχτρός θὰ μᾶς βγῇ μπροστὰ
—εἶπε μισοτρομαγμένος ὁ Στέφος
—ἀλλὰ δίχως ζημιὰ γιὰ κανέ-
νανε.

—Ἀστα, μωρέ Στέφο, τὰ παρα-
μαντέματα—τοῦ εἶπε γελώντας ὁ
ὑπολοχαγός. Ἦτανε, φαίνεται,
γεννημένη ἡ δεντρογαλιά καὶ φο-
βήθηκε, μὴν ἔτραβοῦσα γιὰ τὴ φω-
λή της. Εἶναι ὅμως καιρὸς νὰ
τοῦ δίνουμε παιδιά—ἐπρόσθεσε
πρὸς τοὺς ὑπαξιωματικούς.

Σέλλωσαν τ' ἄλογα, ξαναφορ-
τώθηκε τὸ μουλάρι τοῦ Στέφου
καὶ κατηφόρισαν γοργὰ πρὸς τὴν
Πυρσόγιαννη. Ἐκεῖ ἀφήκανε τὸν
ὁδηγὸ τους καὶ ξεκίνησαν οἱ τρεῖς
τοῦ μοναχοῦ. Ὁ δρόμος ἦταν ὅ-
πως τοὺς εἶχανε πῇ: ἓνα μονο-
πάτι, ποῦ κάποτε στένευε ἐπικίν-
δυνα, ἔγλυφε τὴν ἄκρη τοῦ γκρε-
μοῦ. Δεξιά τους εἶχανε ὄρθιο
τὸν ὄχθο τοῦ βουνοῦ, σκεπασμέ-
νου ἀπὸ βάρους ἀγκαθερούς. Ἀ-
ριστερὰ τους, σὲ βάθος ποῦ γινό-
ταν ὀλοένα καὶ μεγαλύτερο, ἔχα-
σκε ἡ ποταμιά. Τὸ νερό, κατρακυ-
λώντας ἀπὸ κοτρῶνι σὲ κοτρῶνι,
κρυμμένο κάτου ἀπὸ τὰ ἄγρια
κλαριά καὶ τὰ πλατάνια, ἔρρο-
χθοῦσε καὶ γιόμιζε βοή τὴ χαρά-
δρα. Καβαλλοῦσε μπροστὰ ὁ ὑπο-
λοχαγός. Πίσω του, ἀπὸ κοντὰ,
ἐρχόταν ὁ λοχίας. Καμμιὰ δεκα-
ριά μέτρα πιὸ πίσω ἀκολουθοῦσε
ὁ δεκανέας. Τὸ ἄλογο τοῦ λοχία

ἦτανε ζόρικο καὶ εἶχε τὴν κακὴ
συνήθειαν νὰ κλωτσᾷ ἅμα ἐνοιώθε
νᾶρχεται κανεὶς ξοπίσω του. Τὸ
μέρος ἦτανε πολὺ ἐπικίνδυνον γιὰ
τέτοια ἀστεῖα καὶ γιὰ τοῦτο ὁ Σω-
τήρης ἐμάκρυνε ἀπὸ τοὺς ἄλλους.
Οἱ καβαλλαρέοι εἶχαν ἀφήσει τὰ
ζῶά τους νὰ κατεβαίνουν ὅπως
ἤθελαν, χωρὶς νὰ τὰ βιάσουν. Ὁ
χι τόσο, ἐπειδὴ ἦτανε σὲ κατατο-
πιά, παρὰ γιατί, ὅσο περνοῦσε ἡ
ώρα, τοὺς ἐκυρίευε ἡ κακοκεφιά
γιὰ τὴ δουλειά τους καὶ δὲν ἐβια-
ζόντανε καθόλου ν' ἀπαντήσουνε
τὸ ἀνθρώπινο κυνήγι τους.

Μετὰ μιὰν ὥρα βγήκανε σ' ἓνα
ἴσιωμα μικρό. Δυὸ—τρεῖς βαλανι-
δὲς ἀπλωναν τοὺς κομπιασμένους
δυνατοὺς κλώνους τους πάνω ἀπὸ
τις καλαμποκιές. Ἡ ποταμιά ἐ-
πλάταινε ἀπὸ δῶ κ' ἐμπρός. Ἔ-
πρεπε τώρα νὰ κατεβοῦνε πρὸς ἓ-
να ρέμμα, ποῦ χυνότανε στὴν πο-
ταμιά, καὶ νὰ ξανακατεβοῦνε, γιὰ
νὰ πιάσουνε τὸ πιὸ στρωτὸ πλέον
μονοπάτι, ποῦ τὸ βλέπαν ἀντικρὺ
τους νὰ χάνεται μέσα στοὺς θά-
μνους. Ἀπὸ κάτω, ἀπὸ τὸ ρέμμα,
ἀκουότανε κουβέντες. Ἔσταμάτη-
σαν. Ὁ ἀξιωματικός, λίγο χλω-
μιασμένος καὶ νευρικός, ἐξεκούμ-
πωσε αὐτόματα τὴ θήκη τοῦ πι-
στολιοῦ του, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ
τραβήξῃ. Οἱ δυὸ ὑπαξιωματικοὶ
τὸν ἐκυττοῦσαν, λαχανιασμένοι
λιγάκι, δίχως μιλιὰ. Μέσα στὶς
φωνές, ποῦ ἐζύγωναν, ἀκούστηκε
καὶ μιὰ φωνὴ γυναικεία. Σὲ λιγά-
κι ξεμύτισαν ἀπὸ πίσω ἀπὸ τοὺς
θάμνους δυὸ—τρεῖς ἄνθρωποι. Ἦ-
τανε χωριάτες. Ξωμάχοι, ποῦ γύ-
ριζαν στὸ χωριό. Μαζί τους καὶ
δυὸ γυναικες. Ὅλοι κρατοῦσανε
στοὺς ὤμους του τσάπες καὶ φτυά-
ρια.

—Γειά σου, καπετάνιο μ'—ἔχα-
ρέτισον τὸν ἀξιωματικό.

—Ἀπὸ ποῦ ἐρχόσαστε;

—Ἀπὸ τὴ σμίξη, καμμιὰν ὥρα
ἀπὸ δῶ. φτιάξαμε τὸ δρόμο, γιατί
τὸν ἔκοψε ἡ νεροφαγιά καὶ κιντυ-

νεύανε τὰ ζᾶ μας κι' ἐμεῖς οἱ ἱ-
διοὶ. Καὶ γιὰ ποῦ ἡ ἀφεντιά σας,
ώρα καλή;

—Γιὰ τὴν Κόνιτσα. Μὴν ἀπαντή-
σατε στὸ δρόμο κανέναν;

—Ὁχι, καπετάνιο μ'. Ἰσὶα μὲ
τὴν Κόνιτσα μπορεῖ νὰ μὴν εὕρῃτε
κανέναν μπροστὰ σας.

—Αἱ γειά—χαρά, λοιπόν.

—Ὡρα σας καλή.

Οἱ χωριάτες ἀνηφόρισαν μὲ τὸ
ἐλαστικό, ἀργὸ περπάτημα τῶν
βουνήσιων. Ὁ ἀξιωματικός καὶ οἱ
ὑπαξιωματικοὶ κατεβήκαν στὸ
ρέμμα. Τ' ἄλογά τους ἐδιψοῦσαν.
Πρὶν νὰ περάσουνε τὸ νερό, τέντω-
σαν τὸ λαιμὸ τους κι' ἄρχισαν νὰ
πίνουνε. Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς συλ-
λογιζότανε μὲ κάποιο ξαλάφρω-
μα, ποῦ τὸν ἔκανε νὰ ντρέπεται,
πὼς μποροῦσε νὰ μὴν ἀπαντοῦσα-
νε ἀπόψε τὸν κατάσκοπο καὶ τὸ
συνοδό του. Τὰ ἴδια συλλογιζόν-
τανε ὁ λοχίας καὶ ὁ δεκανέας.

—Ἀν δὲν μᾶς πέση μπρός, κύρ
ὑπολοχαγέ, ὁ ἀνθρώπος μας ἀπό-
ψε, ποῦ θὰ κονέψουμε τὴ νύχτα;
—ρώτησε ὁ λοχίας.

Αὐτὴ τὴν περίπτωσιν δὲν τὴν εἶ-
χε συλλογιστῇ ὁ ἀξιωματικός. Οἱ
πληροφορίες, ποῦ τοῦ εἶχανε δώ-
σει, ἦτανε καθαρές: ὁ κατάσκο-
πος ἔπρεπε ν' ἀνεβαίνει σήμερα
τὴν ποταμιά. Ὁ ὑπολοχαγὸς ἐκύ-
ταξε τὸ χάρτη του κ' ἐλογόριασε
ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν συναντήσουν λί-
γο μετὰ τὸ μεσημέρι. Ἐκύτταξε τὸ
ρολόϊ του. Ἡ ὥρα ἦτανε πέντε.
Κατὰ τις ἐφτά, ἐφτάμισι, θὰ ἐσου-
ρούπωνε. Κατὰ ποῦ νὰ εἶχε τρα-
βήξῃ ὁ ξένος; Μήπως δὲν εἶχε ξε-
κινήσει ἀπὸ τὴν Κόνιτσα; Ἀπὸ δῶ
ποῦ βρισκόντανε, ὡς τόσο, δὲν εἶ-
χανε τίποτ' ἄλλο νὰ κάμουν, παρὰ
νὰ τραβήξουν ἴσὶα γιὰ τὴν Κόνι-
τσα. Ἦθελαν ἀκόμα τρεῖς ἢ τρισή-
μιση ὥρες γιὰ νὰ φτάσουν ἐκεῖ
καὶ θὰ νυχτώνανε στὸ δρόμο.

—Ἀντε παιδιά—εἶπε—βιάσετε
λίγο τὰ ἄλογά σας τώρα ποῦ φύγα-
με ἀπὸ τὴν κακοτοπιά, γιὰ νὰ μὴ

φτάσουμε στην Κόνιτσα τὰ μεσάνυχτα.

Κατέβηκαν ἔτσι καμμιὰν ὥρα ἀκόμα, ἀφήκανε τὴ Στράτσανη δεξιά καὶ βρεθήκαν, ὕστερ' ἀπὸ λίγο, στὴν πλατεῖα χαλικάριά τοῦ Σαραντάπορου, ποὺ κατεβάζει ἀργὰ τὰ νερά του πρὸς τὸν Ἀῶ. Ἀφοῦ πέρασαν τὸ ποτάμι, ἐπέεψαν καὶ κάθησαν σὲ κάτι πέτρες γυμνές. Ὁ ἀξιωματικὸς εἶχεν ἀνοίξει τὸν χάρτη του καὶ τὸν μελετοῦσε μὲ προσοχή.

—Νὰ μὴν ἐτράβηξε ὁ φίλος τὴν ποταμιὰ κατὰ τὰ Μεσογιόφυρα; Γιά νὰ μὴν τὸν ἀπαντήσουμε στὸν δρόμο μας, εἶνε φῶς φανερό, πὼς δὲν ἀνηφόρισε γιὰ τὴ Γράμμοστα. Μιὰ φορὰ φαίνεται πὼς δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ περάσῃ στὶς Κολιώνιας τὰ μέρη ἀπὸ τὴν Μπατρα. Νὰ μὴν κλωθογυρίζει πρὸς τὰ μέρη τοῦ Λεσκοβικιοῦ; Κι' ἀντὶ νὰ τραβήξουμε γιὰ τὴν Κόνιτσα, ὅπου δὲν κάνει νὰ παραφαινώμαστε ἐμεῖς οἱ «Αὐτόνομοι», δὲν πᾶμε καλύτερα στὰ Μεσογιόφυρα, νὰ περάσου με τὴ νύχτα στὰ χάνια καὶ αὔριο πάλι βλέπουμε;

Ἡ λύση αὐτὴ φάνηκε βολικὴ στοὺς δυὸ Ἀσπροποταμίτες. Γιά τὴν Κόνιτσα ἔπρεπε ν' ἀνεβοῦν ἀνήφορο κουραστικό, ὅλο πέτρες ξεκόλλητες, ποὺ θὰ τσακίζανε τὰ κουρασμένα τ' ἄλογά τους. Πρὸς τὰ Μεσογιόφυρα εἶχαν ἴσιωμα σχεδόν, ἂν καὶ ἡ ἀπόσταση ἦτανε λιγάκι μεγαλύτερη. Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ τοὺς ἔκανε νὰ παραδεχτοῦνε πρόσχαρὰ τὴ λύση αὐτὴ, ἦταν ἡ σκέψη ὅτι ὁ ξένος, ποὺ κυνηγοῦσαν, θάχε περάσει πιά ἀπὸ τὰ Μεσογιόφυρα, κι' ἂν ἀκόμα εἶχε ξαναγυρίσει ἀπὸ τὸ δρόμο, ποὺ εἶχε φτάσει. Κι' ἔτσι θὰ γλυτώνανε τὸ συναπάντημα, ποὺ δὲν τὸ θέλανε. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὴν ἴδια σκέψη εἶχε κάμει καὶ ὁ ἀξιωματικὸς τους καὶ γιὰ τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ μὴν ἀνεβῇ, πρὸς τὴν Κόνιτσα, ὅπου θὰ μπορούσε νὰ πληροφορη-

θῇ πότε καὶ γιὰ ποῦ εἶχε τραβήξει ὁ ξένος. Γι' αὐτὸ ἐννοιωθε τώρα τύψεις. «Πῆρ' ἀπάνου μου μιὰ δουλειά—ἔλεγε μέσα του—καὶ ὅμως κάνω ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ τήνε χάσω. Αὐτὸ δὲν εἶνε ἀντρίκιο. Μὰ εἶνε, πάλι, ἀντρίκιο, βρὲ ἀδερφέ, νὰ χτυπήσω ἔτσι, μὲ μπαμπεσιά, ἕναν ἄνθρωπο, ὅ,τι καὶ νᾶναι;

Ἐμεινε κάμποση ὥρα συλλογισμένος καὶ σιωπηλός. Ὁ ἥλιος εἶχε βασιλέψει πιά πίσω ἀπὸ τὰ δυσμικὰ τὰ βουνά, ποὺ ἀπὸ πάνω τους ἐπυργώνονταν τὰ τεράστια δόντια τῶν κορυφῶν τῆς Νεμέρτσας. Κύτταξε τὸ ρολοῖ του.

—Μπα! Ἐφτά καὶ τέταρτο! Πὼς πέρασε ἡ μέρα! Σὲ λίγο θὰ νυχτωθοῦμε στὴν ποταμιὰ. Κι' ἂν φθάσουμε νύχτα στὰ φυλάκια στὰ Μεσογιόφυρα, δίχως τὸ σύνθημα θὰ μᾶς πάρουνε γιὰ ὑποπτους μέσα στὸ σκοτάδι καὶ μπορεῖ νὰ μᾶς πυροβολήσουνε καὶ νὰ γίνῃ φασαρία.

Ὁ λοχίας ὁ Κώστας ξεθαρρεῦτηκε νὰ ρίξῃ μιὰν ἰδέα:

—Ἐδῶ, λίγο παραπάνου, εἶναι χάνι, κύρ' ὑπολοχαγέ. Δὲ θᾶνε μισὴ ὥρα—ἄς εἶναι καὶ τρία τέταρτα. Ἄν περνούσαμε τὴ νύχτα ἐδῶ πέρα, τό πρῶτ' ἐκανόνιζες ἡ ἀφεντιά σου τί νὰ κάνουμε.

Ὁ δεκανέας ὁ Σωτήρης εἶχε κι' αὐτὸς τὴν ἴδια γνώμη. Αὐτὸς ἤξερε ἀπὸ ἄλογα καὶ ἔβλεπε πὼς τὰ ἄλογά τους, ποὺ δὲν ἔκατεβαίνανε ποτὴ πρὸς τὴν Κόνιτσα ἀπὸ τὸν κάμπο τῆς Ἐρσέκας φαίνονταν ἀνήσυχὰ καὶ καταλάβαινε πὼς δύσκολα θὰ τὰ κατάφερναν νὰ βγοῦνε τὴ νύχτα στὰ Μεσογέφυρα, κατατσακισμένα ὅπως ὅπως ἦταν ἀπὸ τὸν πολὺ δρόμο. Ὁ ἀξιωματικὸς δὲν ἤξερε τὸ χάνι. Πρῶτὴ φορὰ βρισκότανε κι' αὐτὸς στὰ μέρη τῆς Κόνιτσας. Δέχτηκε ὅμως, τὴ γνώμη τοῦ Κώστα, βλέποντας πὼς δὲν εἶχανε νὰ κάμουνε τίποτε καλύτερο.

Ἐπὶ τέλους! Πέρασε ἡ μέρα χω-

ρὶς νὰ βρεθῇ στὴν ἀνάγκη νὰ κάμῃ κάτι ποὺ δὲν τῶλεγε ἡ καρδιά του. Ὁ Σωτήρης, καθὼς ἀρχίσανε ν' ἀνηφορίζουνε σιγά-σιγά, ἀφήνοντας τ' ἄλογά τους στὴ διάθεσή τους, ξαλαφρωμένος κι' αὐτὸς, ἀρχισε νὰ τραγουδά. Ὁ Κώστας πῆρε κι' αὐτὸς τὸ σκοπὸ καὶ οἱ ἐσπερινοὶ ἐντίλαλοι τῶν βουνῶν ἔζωντανεψαν. Ὁ ἀξιωματικὸς σιγοτραγουδοῦσε κι' ἐκεῖνος μὲ τὴν ἴδια χαρὰ, γιὰ τὴν ἴδια τὴν αἰτία. «Στὸ τέλος—ἐσυλλογιζότανε—δὲν τὸν εὕρηκαμε πουθενὰ τὸ σπιούνο. Αὔριο γυρίζω στὸ λόχό, ἀναφέρω, κι' ἄς ψάξουν ἄλλοι κατόπι, σ' ἄλλον τομέα...»

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουνε, φτάσανε τώρα στὸ χάνι. Ἦταν ἕνα χαμηλὸ ἰσόγειο χτίριο, ὅπως ὅλα τὰ χάνια σ' ἐκείνη τὴν περιοχὴ. Ἐφῆγε τὸ παράθυρό του μέσα στὸ σκοτάδι, γιατί εἶχε νυχτώσει πιά. Μιὰ ἀνάκατη μυρωδιὰ καπνοῦ ἀπὸ ξύλα, κοπριάς, σανοῦ καὶ τσίκνας ἀπὸ λίπος ποὺ καίγεται ἀπλωνότανε τριγύρω. Ὁ παραγυιὸς τοῦ χατζῆ, μόλις ἄκουσε τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἄλόγων, βγήκε, κράτησε τὰ ζῶα καὶ ὅταν ἐπέεψαν οἱ καβαλαρέοι, ἐβοήθησε τοὺς ὑπαξιωματικούς νὰ ξεσελλώσουν καὶ νὰ μαζέψουν τὰ πράγματά τους στὸ πεζοῦλι. Ὁ λοχίας μὲ τὸ δεκανέα ἀκολουθήσανε τὸν παραγυιὸ στὸ σταῦλο γιὰ νὰ βεβαιωθοῦνε γιὰ τὸ κριθάρι, ποὺ τοὺς ἔρριχνε στὸ παχνί. Ὁ Μανώλης, ὁ ὑπολοχαγός, κάθησε στὸ πεζοῦλι, ξεζώστηκε, ἀναψε ἕνα τσιγάρο. Ἐβγαίνει τὸση μπόχα ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ χανιοῦ τὴ μισανοιχτή, ποὺ δὲν τοῦ ἔκανε καρδιά νὰ μπῇ. Ὁ χατζῆς βγήκε:

—Καλῶς ὠρίσατε, καπετάνιο μ'. Ἀπ' ἀλᾶργα κοπιάζετε;

—Ἀπὸ τὴ Γράμμοστα. Θὰ μείνουμε ἐδῶ ἀπόψε. Ἐχῶ μαζί μου δύο ὑπαξιωματικούς. Πήγανε νὰ βολέψουνε τ' ἄλογα στὸ σταῦλο.

—Θὰ σᾶς περιποιηθοῦμε, καπε-

τάνιο μ'. Ἰσα-ἴσα ποὺ δὲν ἔχουμε μουστερήδες ἀπόψε. Τοῦτο τὸν καὶ ρὸ λιγοστοὶ εἶνε ὅσοι ταξιδεύουνε πέρα-δῶθε. Τὰ χάνια ποὺ εἶνε στὸ μεγάλο τὸ ζαντὲ ἀπ' τὰ Μεσογιόφυρα στὰ Γιάννενα κάνουνε δουλειές. Στὸ χάνι μου θὲ νᾶσαστε ἀπόψε μονάχα ἡ ἀφεντιά σας καὶ δυὸπραματευτάδες.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ ἐγύρισαν ἀπὸ τὸ σταῦλο. Μπήκανε καὶ οἱ τρεῖς στὸ χάνι. Μιὰ μικρὴ λάμπα τοῦ πετρελαίου, κρεμασμένη ἀπὸ ἕνα χοντρὸ καρφὶ στὸν ξύλινο στῦλο ποὺ κρατοῦσε τὸ μεσιανὸ δοκάρι τοῦ ταβανιοῦ, ἔχυνε φῶς θαμπὸ κι' ἀβέβαιο. Ἀπὸ τὸ τζάκι, ὅπου ἐκουφόκαιγε ἕνα χοντρὸ κούτσουρο, ὁ καπνὸς ἐβγαίνει περισσότερο στὸ δωμάτιο παρὰ ἀπὸ τὴν καπνοδόχο. Ὁ ἀξιωματικὸς καὶ οἱ δυὸ Ἀσπροποταμίτες δύσκολα μπορούσανε νὰ διακρίνουνε τριγύρω τους.

Ὁ χαντζῆς ἔφερε τρία ποτήρια ρακὶ καὶ ἕνα κανάτι νερό. Καθὼς ὁ ὑπολοχαγὸς ἔκανε νὰ πάρῃ τὸ ποτήριό του, ἡ ματιά του ἔπεσε σὲ δυὸ ἄνθρώπους, ποὺ ἦτανε καθισμένοι σ' ἕνα τραπέζι κοντὰ στὸν ἀντικρινὸ τὸν τοῖχο καὶ καπνίζανε ἀμίλητοι. Κατέβασε τὸ ρακὶ ἔχοντας καρφωμένα τὰ μάτια του ἀπάνω τους μὲ ἀνήσυχη περιέργεια. Ἐσυνήθισε τώρα στὸν καπνὸ καὶ διάκρινε καλύτερα. Οἱ δυὸ ὑπαξιωματικοὶ τοὺς εἶδανε κι' αὐτοὶ καὶ τοὺς παρατηροῦσαν ἐπίμονα. Χωριάτες δὲν ἦτανε. Φοροῦσανε ροῦχα σὰν τοῦ κυνηγιοῦ, κυλόττες καὶ μποότες. Ὁ ἕνας εἶχε κατεβασμένο τὸ κεραμίδι τοῦ κασκέτου στὰ μάτια του. Ὁ ἄλλος, ποὺ φαινότανε νεώτερος, εἶχε τοῦφες ἀπὸ ἀχτένιστα μαλλιά, ποὺ τοῦ σκεπάζανε τὸ μέτωπο. Οἱ δυὸ ξένοι κυττούσανε κ' ἐκεῖνοι τοὺς στρατιωτικοὺς ἤσυχὰ, μὲ περιέργεια, δίχως νὰ δείχνουν ἀνήσυχία καμμιὰ.

Ὁ ὑπολοχαγὸς ἐνοιώσε ἕνα

σύγκρουσάσθηθαι. Αὐτοὶ ἦτανε τὸ δίχως ἄλλο. Γύρισε πρὸς τοὺς ὑπαξιωματικούς του. Δυὸ ζευγάρια μάτια ὀρθάνοιχτα καὶ ἀνήσυχα, ἦτανε καρφωμένα τώρα στὰ δικά του ἐρωτηματικά. Ὁ ἀξιωματικὸς τοὺς ἔγνεψε μὲ τὰ φρύδια «ναί». Καὶ ἀμέσως σηκώθηκε ἀποφασιστικά καὶ εἶπε μεγελοφωνα στοὺς χαντζή :

—Ψῆσέ μας κανένα κοψίδι καὶ πιάσε κρασί. Ὅσο νὰ ἐτοιμάσης τό φαί, θὰ κάμω μὲ τὰ παιδιὰ μιὰ βόλτα ἐδῶ τριγύρω. Πνίγεται κανεὶς ἐδῶ μέσα ἀπὸ τὸν καπνόν...

—Μετὰ χαρᾶς σου, καπετάνιο μ' Βγῆκαν οἱ τρεῖς καὶ τράβηξαν ἀμίλητοι ἴσια μὲ κάτι πουρνάρια ἀρκετὰ μακριὰ ἀπὸ τὸ χάνι, ἀπ' ὅπου ἔβλεπαν ὅμως τὴ μισάνοιχτη θύρα του. Στάθηκαν. Ὁ ὑπολοχαγὸς εἶπε μὲ φωνὴ σταθερή, τὴ φωνὴ τῆς προσταγῆς, ποὺ τὴν ἤξεραν στοὺς λόγους :

—Αὐτοὶ εἶναι οἱ φίλοι. Ὅμως ἡ διαταγὴ εἶναι καθαρὴ : νὰ ξεπαστρευτοῦνε δίχως φασαρία, νὰ χαθοῦν ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς δίχως νὰ πάρη κανένας εἶδηση. Ἐδῶ μέσα, στοὺς Ἑλληνικό, δὲ μπορούμε νὰ κάμουμε τὴ δουλειὰ μας. Ἄν τὸ πρωῒ αὐτοὶ τραβήξουνε τὸν ἀνήφορο, κατὰ τὴν Αὐτόνομο, τοὺς παίρνουμε ἀπὸ πίσω. Ἄν τραβήξουνε γιὰ τὴν Κόνιτσα, ἢ τὴν ποταμιὰ γιὰ τὰ Γιάννενα, ἄς πᾶνε στοὺς διάβολο. Ἐμᾶς, ἐκεῖ ἀπάνου, ζημιὰ νὰ μᾶς κάμουνε δὲ μπορούνε. Ἐσύ, Σωτήρη, ποὺ τὰ καταφέρνεις, κύτταξε νὰ πιάσης κουβέντα

μαζί τους καὶ νὰ μάθης ποὺ σκοπεύουνε νὰ πᾶνε. Καὶ τὸ νοῦ σὰς, νὰ μὴ δείξετε πὼς τοὺς παρακολουθοῦμε καὶ πονηρευτοῦν...

Ξαναγύρισαν στοὺς χάνι. Ἡ νύχτα πέρασε ἀτελείωτη. Οἱ δύο ξένοι κοιμηθῆκαν μοναχοὶ τοὺς σ' ἓνα μικρὸ δωμάτιο, στὴν αὐλή. Ὁ Σωτήρης βρῆκε τρόπο νὰ κάμῃ τὴ γνωριμία τοῦ νεώτερου.

Ὁ ἥλιος εἶχε πιά ξεμυτίσει πίσω ἀπὸ τῆς Καστάνιανης τὸ βουνὸ καὶ ἄχνιζε ἢ ποταμιὰ, ἐκεῖ κάτου στὶς θερμὲς ἀχτίδες του. Οἱ δύο ξένοι εἶχανε καβαλλήσει ἀπὸ τὰ χαράματα καὶ τραβούσανε νὰ πιάσουν ἀπὸ τὰ συντομώτερα τὰ μονοπάτια τὸ δρόμο γιὰ τὰ Γιάννενα. Ὁ Σωτήρης εἶχε παραστήσει στοὺς νεώτερο ἀπὸ τοὺς ξένους «πραματευτάδες» πόσο ἦταν ἐπικίνδυνα τὰ μέρη κατὰ τὴν Κολώνια μὲ τίς πολεμικὲς αὐτὲς ἀνακατοσοῦρες. Ὁ ἀξιωματικὸς μὲ τοὺς δυὸ Ἀσπροποταμίτες τοὺς ξεκίνησαν ἀλαφροὶ πρὸς τὰ Μεσογιόφυρα γιὰ νὰ πάρουνε νό δημόσιο δρόμο πρὸς τὸ Λιασκοβίκι καὶ τὴν Ἑρσέκα. Κανένα ἀνθρωποκυνῆγι δὲν ἐφαρμάκωνε πιά τὴ χαρὰ τοῦ καλοκαιρινοῦ πρωῒνου. Κι' ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Σωτήρη, ποὺ τραγουδοῦσε τώρα τοῦ καλοῦ καιροῦ, τὰ μακρυνά τ' Ἀγραφα ξαφνιάζανε χαρούμενα τοὺς ἀντίλαλους τῶν βουνῶν ποὺ παραστέκουνε τὴν ἀγέρωχη Νεμέρτσκα.

Ν. ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

ΤΡΑΓΗΜΟΤΙΚΟ

ΤΗΣ ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ^{1*}

«Ἀπὸ τῆς λαϊκῆς μούσας τὰ ἄγνωστα διαμάντια»

Ἀλησμονῶ καὶ χαίρομαι, θυμιοῦμαι καὶ λυπιοῦμαι
Θυμήθηκα τὴν ξενητεία καὶ θέλω νὰ πηγαίνω
Σήκου μάννα καὶ ζύμωσε καθάριο παξιμάδι
Μὲ πόνους βάλε τὸ νερὸ μὲ δάκρυα ζύμωσε το
Καὶ μὲ πολὺ παράπονο ἄναψε καὶ τὸ φοῦρο.
Κι' ἡ μάννα τότε ἄρχισε μὲ μάτια δακρυσμένα :
—«Ἀργησε φοῦρνε νὰ καῖς καὶ σὺ ψωμί νὰ γίνης
Γιὰ νὰ περάσ' ὁ κερατζῆς πὸ μέσα πὸ τὴ χώρα
Νὰ φύγῃ τοῦ γιοῦ μου συντροφιά κι' ὁ γυιὸς μου νὰ πομείνη»
Κι' ὁ κυρατζῆς ἀπέρασε πὸ μέσα πὸ τὴ χώρα
—«Ποιὸς εἶναι γιὰ τὴν ξενητεία ἄς ἔρθῃ γιὰ νὰ πᾶμε».
—«Ἀνάθεμά σε κυρατζῆ καὶ σὺ καὶ τὸ καλὸ σου,
Ἀνάθεμά σε ξενιτεία καὶ σὺ καὶ τὸ καλὸ σου
Οὔτε καὶ σένα ἤθελα οὔτε καὶ τὸ καλὸ σου.
Ἡ ξενητεία, ἡ ὀρφανία κι' ἡ πικραμένη ἀγάπη
Ὅλα μαζὺ τὰ ζύγιασαν βαρύτερα ἢ τὰ ξένα
Χωρίζ' ἡ μάννα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴ μάννα
Χωρίζονται τ' ἀντρώγυνα τὰ πολ' ἀγαπημένα
Ἀπὸ τὸν ὕπνο τὸ γλυκὸ κι' ἀπὸ τὴν παραπόνια.
Ἄνοιξε θλιβερὴ καρδιά καὶ παρηγόρησέ μας.
Παρηγοριά' χεὶ ὁ θάνατος κι' ἀλησμοσύνη ὁ χάρος
Κι' ὁ ζωντανὸς ὁ χωρισμὸς παρηγοριά δὲν ἔχει.
Χωρίζ' ἡ μάννα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴ μάννα
Κι' ὁ ἀδερφὸς τὴν ἀδερφή κι' ἡ κόρη πὸ τὸν ἄντρα
Χωρίζονται τ' ἀντρώγυνα τὰ πολ' ἀγαπημένα.
Αὐτὰ ὅταν χωρίζονται τὰ δέντρα ξερριζώνουν
Κι' ὄντας αὐτὰ ἵνταμώνονται τὰ δέντρα βγάζουν φύλλα.

Τώρα ποὺ πῆρ' ἡ ἀνοιξη, πῆρε τὸ καλοκαίρι
τώρα φουντώνουν τὰ κλαριά καὶ κλειοῦν τὰ μονοπάτια

τώρα κι' ὁ ξένος βούλειται νὰ πα' στὰ πατρικά του
Νύχτα σελλώνει τ' ἄλογο, νύχτα τὸ καλιγώνει
Βάνει τὰ πέταλα χρυσᾶ καὶ τὰ καρφιά σημένια
καὶ τὰ καλιβοστήρια του κι' αὐτὰ μαλαματένια
Καὶ ἡ καλή του τόφεγγε μὲ δυὸ κεριά στὰ χέρια
—«Ὡρα καλή σ' ἀφέντη μου καὶ μένα ποὺ μ' ἀφίνεις;
'Εκεῖ ποὺ πᾶς ἀφέντη μου νάρθω κι' ἐγὼ κοντὰ σου
νὰ μαγειρεύω νὰ δειπνᾷς, νὰ στρώνω νὰ πλαγιαῖξης.»
—«'Εκεῖ ποὺ πάνω κόρη μου κορίτσια δὲν περνοῦνε
πάνουν ἀμπλάκικα παιδιὰ κι' ἔρχονται γερασμένα.
κι' ἄλυσμονοῦν τὰ ντόπια τους, ξεχνοῦν τὰ πατρικά τους.»

1* Τὰ τραγούγια ἀπὸ τῆ συλλογῇ τοῦ Ν. Παπαδοπούλου.

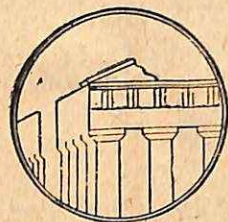
Τὸ πρῶτον εἶναι τῆς ξενητείας καὶ ἀναφέρεται στὴν ὥρα τοῦ χωρισμοῦ καὶ ἀγωνία ὅταν ἡ ὥρα τοῦ πλησιάζει.

Ὁ κυρατζῆς—ἀγωγιάτης, εἶναι ὁ κακὸς ἐφιάλτης καὶ γι' αὐτὸ παίρνει ὅλο-
τ' ἀνάθεμα τῆς Πικραμένης μάννας.

⁷ Ἀναθεμὰ σε κυρατζή καὶ σὺ καὶ τὸ καλὸ σου.

Τὸ λαϊκὸ κριτήριον εἶναι ἀλάνθαστον. Ἀπὸ τὰ τρία τὴν ξενητείαν, τὴν ὀρφανίαν καὶ τὴν πικραμένην ἀγάπην, ποῦ τὰ ζύγισε ὑποφέροντας βρῆκε βαρειότερον τὴν ξενητείαν ! καὶ τὸ χωρισμὸ ζωντανῶν προσώπων βαρύτερον ἀπ' τὸ θάνατον. Μὰ δὲν φτάνει ὥς ἐδῶ ἢ ὑπερβολή. Προχωράει καὶ παρακάτω.

¹Από τοὺς διαφόρους χωρισμοὺς βαρύτερος καὶ λυπρότερος εἶναι ὁ χωρι-
τῶν ἀντρογόνων τῶν πολυγαπημένων. ὄντας αὐτὰ «χωρίζονται» τὰ δέντρα
ξεριζώνουν καὶ ὄντας ξανασιμίνονται τὰ δέντρα βγάζουν φύλλα.

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

—κοντούλω μ' κι ἔμορφη—
τὴ βρίζω πὺν στρώνει
καὶ μὲ καϊτερεῖ.

Πάπλωμα στρωμέ
—κοντούλω μ³ κι ἔμορφη—
πάπλωμα στρωμένο
καὶ γλυκὸ κρασί.

Τοῦτον τὸ χειμῶ
—κοντούλῳ μ' κι' ἔμορφη—
τοῦτον τὸ χειμῶνα
θῆλω νὰ διαβῶ.

Καὶ τὸ καλοκαί
—κοντούλω μ' κι' ἔμορφη—
καὶ τὸ καλοκαίρι
καλῶς νὰ σέ βροῶ.

Στρῶσε μου στή ρί
—κοντούλω μ' κι' ἔμορφη—
στρῶσε μου στή ρίζα
ν' ἀποκοιμηθῶ.

Καὶ φτενὸ μαντή
—κοντούλωμ' κι' ἔμορφη—
καὶ φτενὸ μαντήλι
ν' ἀποσκεπαστῶ.

Νὰ φυσάει ἀγέ
—κοντούλω μ' κι' ἔμορφη—
νὰ φυσάει ἀγέρας
ἀπὸ τὸ βουνό.

Καὶ νὰ φέρνει τᾶ
—κοντούλω μ' κι' ἔμορφη—
καὶ νὰ φέρνει τᾶνθια
στὸ μαντήλι μου.

Τὰ παίρω τὰ πά
—κοντούλω μ' κι' ἔμορφη—
τὰ παίρω τὰ πάνω
στὴν ἀγάπη μου.

Τὴν βρίζω, ποὺ στρώ

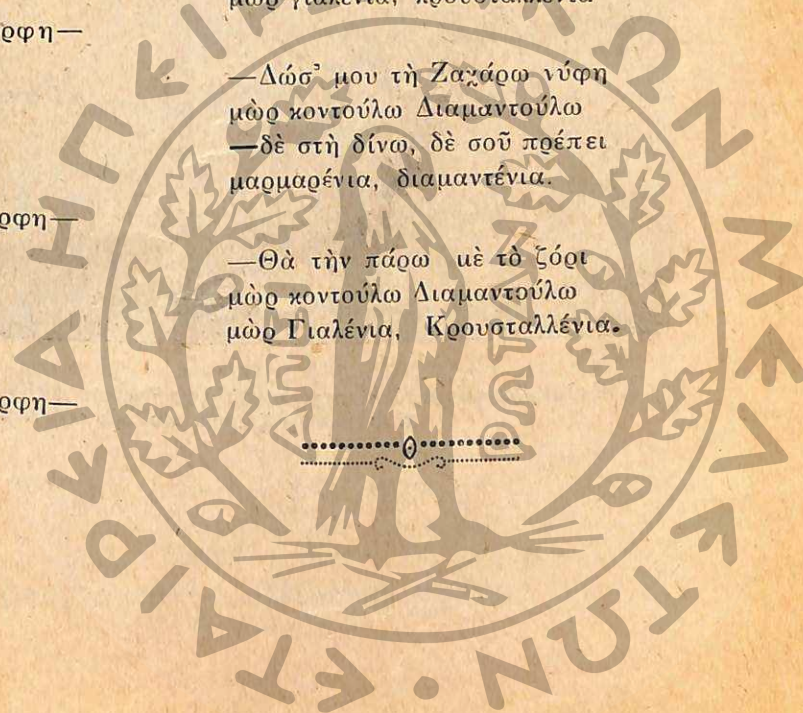
Ἀπὸ πέτρα ἡ τὸ ποτάμι
μωρ κοντούλω Διαμαντούλω
κάθονταν Ρωμηὸς καὶ Τοῦρκος
μὴ Γαλένια Κρουσταλλένια

Τὸ Ρωμῆδ' τὸν λένε Γιάννο
μῶρ κοντούλω Διαμαντούλω
καὶ τὸν Τοῦρκο Σουλεϊμάνο
μαρμαρένια, διαμαντένια.

Εἶχε ὁ Γιάννος μιὰ κοπέλλα
μωρ κοντούλω Διαμαντούλω
πού τὴ λέγανε Ζαχάρω
μὴ γυαλένια, κρουσταλλένια

—Δώσ' μου τὴ Ζαζάρω νύφη
μὲρ κοντούλω Διαμαντούλω
—δὲ στὴ δίνω, δὲ σοῦ πρέπει
μαρομαρένια, διαμαντένια.

—Θὰ τὴν πάρω καὶ τὸ ζόρι
μὲρ κοντούλω Διαμαντούλω
μὲρ Γιαλένια, Κρουσταλλένια.

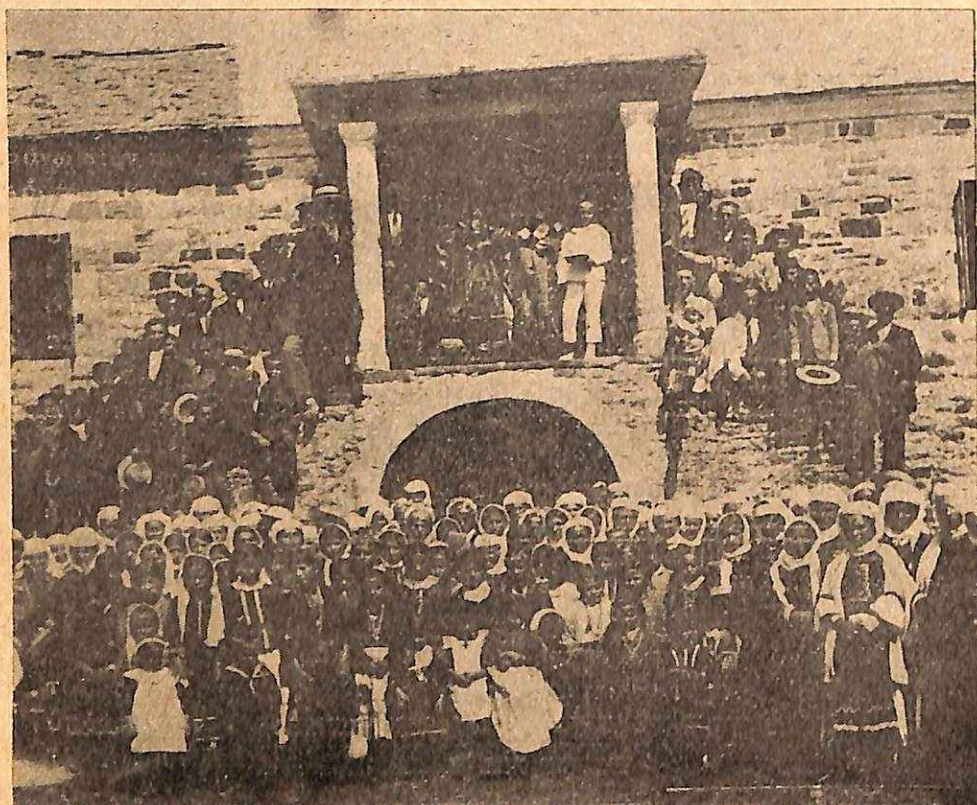
ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Εισάγεται εις δίκην με την κατηγορίαν ἐπὶ διενεργείᾳ λαθρεμπορίου ὁ Μάνθος Βεζιάνης ἀπὸ τὸ χωρίον Μαυρόγερον.

Ἡ δίκη θὰ λάβῃ χώραν εἰς τὸ Λιμπόχοβον.

Καλεῖται νὰ δικασθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Λιμποχόβῳ δικαστηρίου ὁ Ἀπόστολος Ἀθαν. Φέρτης ἀπὸ τὸ χωρίον Ροντάτι τοῦ Λιμποχόβου.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Δοξολογία κατὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν σχολείων στὴν ὁμορφὴ Κοσοβίτσα. Καὶ τί δὲν θυμίζει τὸ παλὸν σχολεῖον.

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΦΩΤΗΣ ΤΣΑΒΙΔΗΣ

(Πρώην Πρόεδρος τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Συλλόγου)

Ποῖδς νὰ τὸ πιστέψῃ ; Ὁ Φώτης Τσαβίδης δὲν ὑπάρχει πιὰ.

Μπροστὰ ἀπὸ ἓνα μῆνα τὸν συνώδευσεν στὸν τάφο ὁ βορειοηπειρωτικὸς κόσμος με πραγματικὴ ὁδύνη.

Αὐτοδημιούργημα ὁ μακαρίτης Τσαβίδης ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐξόχους τύπους τοῦ ἐδῶ Βορειοηπειρωτικοῦ στοιχείου πατριώτης ὡς τὰ

Οἰκονόμος, νοικοκύρης ἀλλὰ καὶ ἀξιοπρεπής, τύπος συγκρατημένος συντηρητικὸς καὶ μυαλὸ θετικὸ, πολὺ θετικὸ.

Ἐνα βῆμα μπρὸς καὶ ἄλλα δύο πίσω.

Ζύγιζε τὶς περιστάσεις, τὶς πιθανότητες ἐπιτυχίας καὶ ἐνεργοῦσε. Ὅλο τὸ μακρὸ διάστημα, ποῦ ἔκανε Πρόεδρος, κατῳρῶσε νὰ δημι-

ΦΩΤΗΣ ΤΣΑΒΙΔΗΣ

μεδούλια γνώστης τοῦ μεγάλου Βορειοηπειρωτικοῦ προβλήματος ἄφησε ἐποχὴ στὴν διοίκηση τοῦ Συλλόγου.

Κλαῖμε διπλᾶ τὸν πατριώτη, τὸν συναγωνιστὴ τὸν Πρόεδρο κάποτε τοῦ Συλλόγου μας.

Ὁ Τσαβίδης ἄφησε κενὸ, κενὸ δυσαναπλήρωτο στὸ Βορειοηπειρωτικὸ μας κόσμο.

οὐργήσῃ σχέσεις καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν Σύλλογον ὡς σωματεῖον σημαντικόν.

Ἦτοτε ἀπὸ βαρεῖα ἀρρώστεια στὸν «Εὐαγγελισμό», ποῦ τὸν εἶχε καταβάλλει κυριολεκτικῶς μᾶς ἄφησε ὁ Φώτης Τσαβίδης καὶ ἐβύθισε σὲ ἀπέραντο πένθος γνωστοὺς καὶ φίλους.

Πολύκλαυστε Φώτη,

Ήταν φαίνεται της μοίρας γραφτό σένα, ποῦ πρὸ ὀλίγων μηνῶν σὲ καμαρώναμε γεμάταν ὑγεία καὶ χαρὰ, ἀκούραστον σὲ ἐργατικότητα γεμάτον ζωὴ καὶ δρᾶσι νὰ σὲ περιστοιχίζωμε σήμερα γιὰ νὰ σοῦ ἀπονείμωμε τὸν τελευταῖον χαιρετισμὸν συνοδεύοντάς σε στὴν τελευταία σου κατοικία. Φίλος μας ἐκλεκτός, ὅταν ἦτο γνωστὸν πλέον ὅτι τὸ μοιραῖον ἦτο ἀναπόφευκτον, μοῦ ἔλεγε : «Εἶναι κρίμα, ποῦ χάνεται ὁ Φώτης, ὁποῖος τὴν ἠθέλησε καὶ τὴν ἠγωνίσθη τὴν ζωὴν». Καὶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὄχι μόνον ἠθέλησες ἀλλὰ καὶ ἠγωνίσθης τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς καὶ κατάρθωσες νὰ χαράξης εὐρεῖαν τὴν λεωφόρον τὴν καταλήγουσαν εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐτυχίαν. Καὶ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸν ἀρχισες ἀφ' ὅτου ἐγκατέλειψες τὰ μαθητικά ἐδῶλια τοῦ ἀγαπημένου σου χωριοῦ γιὰ νὰ μεταβῇς εἰς τὸ κέντρον τότε τῶν Ἑπειρωτῶν τὴν Κων/πολιν.

Γεμάτος ὄρεξι γιὰ περισσότερη μόρφωση κατάρθωσες νὰ ππρακο-λουθήσῃς τὰ μαθήματα τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ νὰ ἀποφοιτήσῃς ἀριστεύχως ἐξ αὐτῆς. Ἡ ἀρίστευσή σου ὑπῆρξεν ἡ αἰτία νὰ σοῦ προταθῇ θέσις διδασκάλου διὰ τὸ ἐλληνικὸν σχολεῖον τῆς Νοβορωσίκης, θέσις, τὴν ὁποίαν ἔσπευσες ν' ἀποδεχθῇς γιὰ νὰ ἀρχίσῃς τὸ στάδιόν σου προσφέρων τὰ φῶτα σου εἰς τοὺς εἰς τὴν ξένην ἐλληνόπαιδας. Μετὰ τριετὴ ἐκεῖ παραμονὴν ἐπέστρεψες τὰς θερινὰς διακοπὰς τοῦ 1912 εἰς τὸ ἀγαπημένο σου χωριό, λόγῳ δὲ τοῦ Βαλκανοτουρκικοῦ Πολέμου ἀπεκλείσθης ἐκεῖ μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς προσωρινῶς δυστυχῶς, προσφιλοῦς πατρίδος. Μὲ βαθειὰ χαρὰ γμένη στὴν ψυχὴ σου τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ μὲ πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ κινδύνου, ὁ ὁποῖ-

ος ἠπειλῆσε τὸν ὀρίζοντά της εὐ-θὺς ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως αὐ-τῆς, ἔσπευσες νὰ καταταγῇς ἐθελοντῆς ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτῆς. Τὸ παράδειγμά σου ἠκολούθησαν καὶ δύο σου ἀδελφοὶ ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἓνας ὁ ἀλησμόνητος Γιώργης, ὁ λεβέντης αὐτὸς λοχαγός, πρὸ ἔπεσεν εἰς τὰ Μικρασιατικὰ πεδία μαχόμενος ὑπὲρ τῆς πατριωτικῆς τιμῆς. Ὑπηρετήσας εἰς τὸν ἐλληνικὸν στρατὸν, ἐτιμήθης μὲ τὰς ἐπωμίδας τοῦ Ἑλλήνος ἀξιωματικοῦ, ἔλαβες μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς Αὐτονόμου Ἑπείρου καὶ ὅταν σκοτειναὶ ἡμέραι ἐδημιουργήθησαν διὰ τὴν προσφιλεῖ πατρίδα δὲν ἀπεμακρύνθης ἀμέσως ἐξ αὐ-τῆς, ἀλλὰ προὔτιμησες νὰ παραμείνῃς μερικὰ χρόνια ἐκεῖ μεταδί-δων τὰ νάματα τῆς ἐλληνικῆς παιδείας εἰς τοὺς βλαστοὺς αὐτῆς.

Κατὰ τὴν παραμονὴν σου εἰς τὴν πατρίδα τύχη ἀγαθὴ σὲ ἠνό-ησε νὰ συνδεθῇς μὲ σύντροφον, ἡ ὁποία ὑπῆρξε πολῦτιμος παραστά-τις καθ' ὅλην τὴν ζωὴν σου, ἡ ὁποία ἀκοίμητος φρουρὸς εἰς τὸ προσκεφάλαιόν σου μέχρι χθὲς διεξεδίκει ἡ ταλαίπωρος βῆμα πρὸς βῆμα νὰ σὲ σώσῃ ἀπὸ τὴν ἐπικρεμαμένην ὑπὸ τοῦ χάρου ἀ-πειλήν.

Ἡ ἀφόρητος εἰς τὴν πατρίδα κατάστασις συνετέλεσεν εἰς τὸν ἐκπατρισμὸν σου. Ἠλθες ἐδῶ, με-τέβης εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐπανῆλθες καὶ ἐξηκολούθεις μέχρι τῆς ἀσθενείας σου διευθύνων ἐπι-χείρησιν, διὰ τὴν πρόοδον τῆς ὁποίας ἐξήντησες ὅλην τὴν προσ-πάθειαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ δι' αὐτὸ ἐπέσυρες τὴν δικαίαν καὶ ἀπερίοριστον ἐκτίμησιν τῶν προῖ-σταμένων σου, οἱ ὁποῖοι σὲ ἐθεώ-ρουν μέλος τῆς οἰκογενείας των.

Ὅλη σου ἡ φροντίς ἦτο πῶς νὰ προοδεύσῃς, πῶς νὰ δημιουργήσῃς εὐτυχίαν εἰς τὴν οἰκογένειάν σου καὶ τὰ τέκνα σου, τὰ ὁποῖα ὅπως μοῦ ἔλεγες, δὲν ἠθελες, νὰ τὰ κά-

μης μέχρις ὀρισμένης ἡλικίας νὰ στενοχωρηθοῦν. Καὶ εἰς τὴν προσ-πάθειάν σου αὐτὴν ἐσημείωσες ἐπιτυχίαν ζηλευτὴν.

Ἦσο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ δὲν ἐσκέπτεσο τίποτε κατὰ τρό-

ῆταν ἀδύνατο γιὰ σένα. Τὰ πράγ-ματα παρουσίαζον ἀπλῶς δυσκο-λίας καὶ ὅ,τι ἐπετύγχανες κατό-πιν κατανικήσεως δυσκολιῶν τοῦ-το θεωροῦσες μεγάλην σου ἠθικὴν ἱκανοποίησιν.

Ὁ ἀειμνηστὸς Φώτης Τσαβίδης, κατὰ παλαιότεραν φωτογραφίαν

πον ἐπιπόλαιον. Κάθε ἐνέργειά σου ἦτο ἀποτέλεσμα ὀρίμου καὶ βαθείας σκέψεως καὶ δι' αὐτὸ ἦτο καὶ αὐτὴ ἐπιτυχής.

Τίποτε ἀπὸ ὅσα ἐπεδίωκες δὲν

Μετέτοις προσόντα προικισμένον σὲ ἀνέδειξεν ἡ ψῆφος τῶν Βορειο-ηπειρωτῶν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Προ-δέρου τοῦ Συλλόγου των.

Εὐθὺς ἀμέσως ἀντελήφθης ὅτι

δὲν ἐπρόκειτο νὰ διευθύνῃς Σωματεῖον μὲ περιωρισμένους σκοποὺς καὶ περιωρισμένην δρᾶσιν, ἀλλὰ Σωματεῖον, τὸ ὁποῖον περιέκλειε τὴν πατριωτικὴν ἰδέαν, γιὰ τὴν ἐξυπηρετήσιν τῆς ὁποίας ὠφείλεις νὰ ταχθῇς μαχητὴς.

Καὶ ἐπεδόθη ἀκούραστος εἰς τὴν ὁργάνωσιν τοῦ Συλλόγου πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν, ὥστε νὰ λαμπρύνῃς τὸν Σύλλογον ἔτι περισσότερον καὶ νὰ τὸν τοποθετήσῃς εἰς τὴν πλεον ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ Σωματείων. Μὲ πλήρη γνῶσιν τοῦ πατριωτικοῦ ζητήματος ἐνετρώφης εἰς αὐτό, τὸ ἐξωνύχισες ἀπὸ ὅλας τοῦ τὰς πλευράς, τὸ ἔκαμες ἀπολυτον κτῆμά σου, ἐσκέφθης λύσεις ἐδημιουργήσας κατευθύνσεις εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ καὶ, ὅταν ἐδημιουργήθῃ τὸ σχολικὸν ζήτημα εὐρέθης πάνοπλος εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ καὶ κατάρθωσες ν' ἀποβῇς σπουδαῖος συντελεστής εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος τῶν ὑποδούλων συμπατριωτῶν.

Καὶ ἐνθυμοῦμαι πόση ἦταν ἡ χαρὰ σου ὅταν ἐδόθη μία λύσις εἰς τὸ πατριωτικὸν ζήτημα, χαρὰ τὴν ὁποίαν δικαίως ἡσθάνεσο γι' αὐτή, ὅπως μοῦ ἔλεγες, ἡ λύσις ἀποτελεῖ μίαν ἀρχὴν ἀποκαταστάσεως τῶν πατριωτικῶν μας δικαιῶν καὶ ἱκανοποιήσιν τῶν κόπων μας.

Ἡ ἀγωνία εἰς τὴν ὁποίαν σὲ εἶχε καταδικάσῃ ἡ κατηραμένη καὶ ὑπουλὸς ἀσθένεια δὲν σὲ ἡμπόδιζε νὰ μοῦ συζητήσῃς ἀπὸ τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην σου ὥρας ὀλοκλήρους, πῶς θὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, πῶς θὰ προοδεύσῃ ἀκόμη περισσότερον ὁ Σύλλογος, πῶς θὰ συμπληρωθῇ ἀποκατάστασις τῶν πατριωτικῶν δικαιῶν καὶ πῶς θὰ ἐπιτευχθῇ ὁ πόθος ὁ πατριωτικός. Ὅλα αὐτὰ σὲ ἀπασχολοῦν καὶ εἶχες πάρῃ στερεὰ ἀπόφασι ν' ἀγωνισθῇς γι' αὐτά. Δυστυχῶς ὁμως

ἡ σκληρὰ μοῖρα ἔκοψε τὸ νῆμά τῆς ζωῆς σου καὶ ὁ θάνατος σου δὲν ἐσημείωσε κενὸν μόνον εἰς τὴν πολῦτιμον σύζυγον σου, εἰς τὰ λατρευτά σου τέκνα γιὰ τὰ ὁποῖα ἐπλάσας τὰ ὠραιότερα ὄνειρα, εἰς τὸν δυστυχῇ πατέρα, εἰς τὰ πονεμένα σου ἀδέλφια καὶ λοιποὺς συγγενεῖς εἰς τοὺς πολυπληθεῖς φίλους σου ἀλλὰ σημειώνει μέγα κενὸν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μας πατρίδα, ἡ ὁποία στερεῖται ἐνὸς ἀπὸ τὰ πλέον ἐκλεκτὰ τέκνα τῆς.

Γιὰ ἰδέες, ἀγαπητὲ Φῶτη, πόσοι περιστοιχίζουσιν τὸ φέρετρον σου γιὰ ν' ἀποτελέσουν τὴν πένθιμη σου συνοδεία. Γιὰ ἰδέες μὲ πόσῃ συγκίνησιν οἱ συμπατριῶται σὲ ἀτενίζουν ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἡ πρόωρος καὶ σκληρὰ ἀπώλεια σου ἀποτελεῖ ἀτύχημα γιὰ τὴν πατρίδα. Ὅλοι ἀπαρηγόρητοι σὲ προπέμπουν στὴν τελευταία σου κατοικία καὶ σοὺ εὐχονται τὸ χῶμα, ποῦ μετ' ὀλίγον θὰ σὲ σκεπάσῃ, νὰ εἶναι ἐλαφρό.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΒΕΝΑΚΙΔΗΣ

Ἡ κηδεῖα τοῦ μεταστάντος ἐγένετο μεγαλοπρεπής. Ἐχοροστάτησεν εἰς αὐτὴν ὁ σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰωαννίνων Σπυρίδων.

Πλήθος κόσμου παρηκολούθησεν ταύτην συνοδεύσας αὐτὸν εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ κατοικίαν.

Ὡμίλησαν χαιρετίσαντες αὐτὸν ὁ κ. Θεοφάνης Βενακίδης, ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν ὁ Πρόεδρος κ. Κωνστ. Ζαρμπαλᾶς, ἐκ μέρους τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Μέλлонτος κ. Ἀθ. Γκογκῶνης, ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότητος Λογγιωτῶν, ὁ κ. Δ. Ντάγκας ἐκ μέρους τῆς Ἐνώσεως Βορειοηπειρωτῶν φοιτητῶν ὁ κ. Μπότσης καὶ τῆς Ἡπειρωτικῆς Νεολαίας ὁ κ. Κ. Σταμάτης.

Στεφάνους κατέθεσαν τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν, ἡ οἰκογένεια Μπαμπέχα, ἡ οἰκογένεια Καραμπάτσου, ἡ Ἀδελφότης Λογγιωτῶν,

ἡ οἰκογένεια ἀδελφῶν Παπαδάτου—Σταυρίδη, ἡ οἰκογ. Βενακίδη, οἱ ἀδελφοὶ Λιάπη, οἰκογένεια Παπαδοπούλου.

Σταυροὺς κατέθεσαν οἱ κ. κ. Κ. Γκίκας, Εὐ. Στεργίου, Σ. Σουλιώτης, Χ. Γαβρίλης.

Ὁ Σύλλογος Βορειοηπειρωτῶν ἀντιστέφανου ἐψήφισεν δρ. 1500, ἃς διένειμε εἰς πτωχοὺς συμπατριώτας.

Ὡσαύτως ἀπέστειλαν εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος Φῶτη Τσαβίδου εἰς Βορειοηπειρωτικὸν Σύλλογον δρχ. 500 ἀντὶ στέφανου ὁ Ἡπειρωτὴς πολιτευτὴς Ἀθηνῶν κ. Γ. Β. Μελάς, ὁ Τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου Προνοίας κ. Μιχ. Πασχόπουλος δρχ. 200.

Εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ πολυκλαύστου Φῶτη Τσαβίδου παρέστη ὅλη ἡ ἐνταῦθα Βορειοηπειρωτικὴ παροικία μὲ πραγματικὴν ὁδύνην.

Διακρίναμεν τὸν πολιτευτὴν κ. Γ. Β. Μελά, τοὺς πρώην ὑπουργοὺς κ. κ. Δ. Χέλμην καὶ Ἀχιλ. Παπαδάτον, τὸν κ. Ν. Γεωργιάδην Δ/ντὴν Τραπεζῆς Πειραιῶς καὶ ἄλλους πολλοὺς.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

—Τῆς ἐν Ἀθήναις ἀδελφότητος Λογγιωτῶν

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Ἀδελφότητος συνελθὼν ἐκτάκτως σήμερον 26 Νοεμβρίου 1935 ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Φωτίου Τσαβίδου ἐκ τῶν ἱδρυτῶν καὶ πρώτου Προέδρου τῆς Ἀδελφότητος

Ψ η φ ί ζ ε ι ὁ μ ο φ ῶ ν ο ς

1) Νὰ παρακολουθήσῃ σύσσωμον τὸ Δ. Συμβούλιον τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάντος. 2) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τῆς Ἀδελφότητος εἰς τὴν οἰκογένειαν

τοῦ μεταστάντος. Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότητος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1935

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

—Τῆς Ἡπειρωτ. Νεολαίας Ἀθηνῶν

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Ἡπειρωτικῆς Νεολαίας Ἀθηνῶν συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ ἐκλεκτοῦ Βορειοηπειρωτοῦ καὶ ἡπειρωτιστοῦ Φῶτη Τσαβίδου

Ψ η φ ί ζ ε ι

1) Νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Δ. Συμβούλιον τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάντος. 2) Νὰ ἐκφρασθῶσι ἐγγράφως τὰ συλλυπητήρια τῆς Νεολαίας εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ 3) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ἡπειρωτικὸν τύπον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1935

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Β. ΧΡΗΣΤΟΥ Κ. Β. ΣΤΑΜΑΤΗΣ

—Τῆς Ἐνώσεως Βορειοηπειρωτῶν Φοιτητῶν

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς «Ἐνώσεως Βορειοηπειρωτῶν Φοιτητῶν» συνελθὼν ἐκτάκτως σήμερον 26 Νοεμβρίου 1935 ἐπὶ τῇ θλιβερᾷ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ Φωτίου Τσαβίδου

Ψ η φ ί ζ ε ι

1) Νὰ ἀκολουθήσῃ σύσσωμον τὸ Διοικ. Συμβούλιον τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάντος. 2) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τοῦ Συμβουλίου πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. 3) Νὰ διατεθῇ ἐκ τοῦ Ταμείου τῆς Ἐνώσεως ποσὸν δραχμῶν διακοσίων ὑπὲρ τῶν Βορειοηπειρωτῶν φοιτητῶν εἰς μνήμην τοῦ μεταστάντος. 4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ μαρὸν διὰ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενων ἡπειρωτικῶν φύλλων.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γ. Γραμματεὺς
Α. ΧΑΡΜΠΑΛΗΣ Χ. ΔΑΛΛΑΣ

Τὰ Μέλη

Α. Γκίκας, Φ. Τσίπας, Μίμ. Βασιλείου

Εἰδήσεις ἀπὸ τῆν Πατρίδα

Κατ' ἐγκύρους ἐξ Ἀλβανίας πληροφορίας τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα λειτουργοῦν κανονικῶς εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Δρυϊνουπόλεως τὴν Περιφέρειαν Πωγωνίου ὡς καὶ ἐν τινι μέτρῳ ἐν Δελβίνῳ.

Αἱ σχετικαὶ μετὰ τὴν θρυλούμενην ἐπιστράτευσιν πληροφορίαι στεροῦνται ἀπολύτως ἐγκυρότητος δεδομένου ὅτι ἡ Ἀλβανία ὑπ' οὐδενὸς ἀπειλεῖται, κατὰ συνέπειαν δὲ οὐδόλως προέβη εἰς ἐπιστράτευσιν, καλέσασα μόνον ὑπὸ τὰ ὅπλα τὴν κλάσιν, ἡ ὁποία δὲν ἔξε πλήρωσε τὰς στρατιωτικὰς τῆς ὑποχρεώσεις πρὸς ἐκγύμνασιν.

Μεταξὺ τῶν καλουμένων ὑπὸ τὰ ὅπλα εὐρίσκονται καὶ μερικοὶ νεοδιορισθέντες διδάσκαλοι τῆς Ἑλληνικῆς μειονότητος ἀπόφοιτοι Ἑλληνικῶν Διδασκαλείων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐκπληρώσει τὴν στρατιωτικὴν τῶν θητείαν.

Ἡ Κυβέρνησις δικαιολογουμένην ἐδήλωσεν ὅτι δύνανται αἱ κοινότητες νὰ διορίσουν ἀναπληρωτὰς τούτων μέχρι τῆς ἀπολύσεώς των ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

— Ὁ Λαὸς γογγύζει

Παραλαμβάνομεν ἐκ τῆς τελευταίας «Δημοκρατίας» τοῦ Ἀργυροκάστρου τὰς κατωτέρω χαρακτηριστικὰς γραμμάς, αἱ ὁποῖαι ἀμιλοῦν διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ Ἀλβανίᾳ ἀφόρητον κακοδομιάν.

«Διὰ τῆς στήλης αὐτῆς κρούομεν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου διότι ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου ὑπερέβη τὸ σὺνηθες.

Ὁ σίτος πωλεῖται 1.50 λέκ ὁ δὲ ἀραβόσιτος 1.10 κατ' ὁκᾶν.

Χωρικοὶ καὶ πτωχαὶ γυναῖκες

γυμνοὶ καὶ ἀνυπόδητοι ἔρχονται ἀπὸ χωρία ἀπέχοντα δύο τρεῖς ὥρας διὰ νὰ πωλήσουν ἐν φορτίον ξύλων καὶ νὰ λάβουν μερικὰ λέκ.

Καὶ τί νὰ ἀγοράσουν μὲ αὐτὰ τὰ ὀλίγα λεπτὰ!

Ὁ λαὸς ἀποθνήσκει ἐξ ἀσιτίας!

Καὶ οἱ ἔχοντες ἐκ παραλλήλου ἀποθηκευμένα ὑπέρογκα ποσὰ σίτου καὶ ἀραβοσίτου παίζουν μετὰ τὸν ἄδειον στόμαχον τοῦ πτωχοῦ ἀγρότου!

Ἡ πρώτη φροντίς κάθε ξένης κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἐμποδίσῃ τὴν τοκογλυφικὴν ἀποταμίευσιν καὶ νὰ ρυθμίξῃ τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου.

Εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ μόνον ἡ ἰδική μας κυβέρνησις κάμνει ἐξαίρεσιν, ἡ ὁποία γνωρίζει μόνον νὰ λέγῃ ὡραία λόγια καὶ νὰ μὴν κάμνει τίποτε.

Δὲν θέλομεν λόγια. Θέλουμε σωτήρια ἔργα καὶ προπάντων ἀναμένομεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ βάλλῃ χέρι εἰς τὰς τροφάς, τὰς ὁποίας ἔχουν ἀποθηκεύσει οἱ ἔμποροι.

Διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διενεργῇται ἐμπόριον μετὰ τὸν ἄρτον τοῦ κόσμου καθ' ὃν χρόνον αὐτὸς σφίγγει τὸ λουρὶ τοῦ ἀπὸ τὴν πείνα.....

— Ὁ Νέος Νομάρχης

Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ μέχρι τοῦδε Νομάρχου Ἀργυροκάστρου κ. Ζεφ. Καντάρι μετατιθεμένου ἡ δὲ εἰς Ἑλβασάν τοποθετεῖται ὁ Νικολάκι Ζῶης.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ τέως νομάρχου Ἀργυροκάστρου ἐδόθησαν πολλὰ δείπνα καὶ γεύματα ἐν Ἀργυροκάστρῳ.

Εἰς ἐν τούτων παρευρέθη καὶ ὁ

νέος νομάρχης ὁ ὁποῖος ἀρέσκειται νὰ χαριτολογῇ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος εἶπε μεταξὺ τῶν ἄλλων.

«Τὸ Ἀργυροκάστρο εἶχε τρεῖς Νομάρχας Κορυτσαίους, τὸ δὲ περὶ ἐργον εἶναι, προσέθεσεν, ὅτι ὅλοι εἶχον τὸ αὐτὸ ὄνομα, Νικόλαος Τρομάρας, Νικ. Ρόδης καὶ Νικόλ. Ζῶης!

«Ἐγὼ ὅμως, συνέχισεν ὁ κ. Καντάρι, θὰ σὰς εἴπω ἓνα περισσότερο παράδειγμα.

«Τὸ Ἀργυροκάστρον εἶχε τρεῖς Νομάρχας Σκοδράνους καὶ ἡ σύμπτωσις τὸ ἠθέλην νὰ ὀνομάζωνται ὅλοι μὲ ἓνα ὄνομα ὠνομάζοντο.... Ζέφ Καντάρι !...»

Οἱ Οἰκονομικοὶ Δεσμοὶ ΙΤΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ἐγράφομεν καὶ εἰς τὸ προηγούμενον περὶ τῆς ἐταιρίας «SVE» ἐν Ἀλβανίᾳ.

Ἡ ἐν λόγῳ Ἐταιρία φαίνεται ὅτι ἔχει προβῇ εἰς τὴν κατασκευὴν τόσον δημοσίων, ὅσον καὶ στρατιωτικῆς φύσεως ἔργων ἐν Ἀλβανίᾳ, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ τελευταία εὐρέθη εἰς οἰκονομικὴν ἀδυναμίαν νὰ πληρώσῃ.

Ἡ ἐταιρία SVE εἶναι ἐταιρία καθαρῶς Ἰταλικὴ ἐργαζομένη μετὰ Ἰταλικά κεφάλαια.

Διὸ καὶ ἐπροθυμοποιήθη, καθ' ὅς εἰχομεν πληροφορίας, ἡ Ἰταλία νὰ χορηγῇ εἰς τὴν Ἀλβανίαν δάνειον ἐκ 10.000.000 χρυσῶν φράγκων.

Ἐκ τούτων τὸ ἥμισυ θὰ διατίθεται διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἐταιρίαν Ἀλβανικοῦ χρέους, τὶς οἶδε εἰς ποῖον ποσὸν ἀνερχομένου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον θὰ ἐξοφλῇται μετὰ δόσεις.

Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ Ἰταλία τὰ μάλιστα ὠφελεῖται ἀπὸ τὴν σύναψιν τοῦ πολυπλόκου αὐτοῦ δανείου εἰκάζεται ὅτι τὰ πρὸς ταύτην ἀνταλλάγματα τῆς Ἀλβανίας θὰ εἶ-

ναι σημαντικῆς ὅλως ἀξίας.

Εἰς προηγούμενον σημείωμά μας συσχετίζοντες καὶ συγκρίνοντες γεγονότα καὶ πληροφορίας ὡμιλοῦμεν περὶ τῆς στάσεως τῆς Ἀλβανίας εἰς τὸ ζήτημα τῶν κυρώσεων, ἡ ὁποία δέον νὰ θεωρεῖται τοῦλάχιστον ἐν ἀπο τὰ ἀγνωστά αὐτὰ ἀνταλλάγματα.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΔΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἐνταῦθα Ὁμίλου Δροπολιτῶν συνελθὼν εἰς συνεδρίαν ἀπεφάσισε μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὴν διοργάνωσιν ἐορτῆς (φεστιβάλ) πατριωτικῆς δοθισομένης μετὰ τὰς ἐορτὰς καὶ συγκεκριμένως τὴν 4 Ἰανουαρίου τοῦ 1936.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς πατριωτικῆς αὐτῆς ἐορτῆς προμηνύεται ἐξαιρετική.

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

— Μετ' ὀλίγας ἡμέρας κυκλοφορεῖ τὸ πανηγυρικὸν πενηντασέλιδον τεύχος τῆς «Β. Ἡπείρου».

— Τὸ πανηγυρικὸν Χριστουγεννιάτικον καὶ Πρωτοχρονιάτικον αὐτὸ τεύχος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ τεύχη τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου καὶ Ἰανουαρίου.

— Πλούσια πολιτικὴ ἐπισκόπησις καὶ ἀρθρογραφία ἐπὶ τῶν μειονοτικῶν ζητημάτων.

— Πλούσιον εἰδησιογραφικὸν καὶ φωτογραφικὸν ρεπορτάζ.

— Πλήρης σειρά ἐπικάιρου Χριστουγεννιάτικης καὶ Πρωτοχρονιάτικης Βορειοηπειρωτικῆς καὶ Ἡπειρωτικῆς φιλολογίας.

— Θαῦμα καλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεως — διχρωμία.

— Μερικοὶ ἐκ τῶν συνεργατῶν μας: Γ. Βλαχογιάννης, Κώστας Φαλταίης, Χρ. Χρηστοβασιλῆς, Δις Κατίνα Παπᾶ Καθηγήτρια, Τ. Βιδούρης καθηγητῆς, Μιλ. Οἰκονομίδης, Π. Πουλίτσας κ. ἄ.

— Πρωτοχρονιάτικοι μνημαῖδες, ἀνέκδοτα καὶ ἱστορίαι, σελίδες ἀπὸ τὸν Βορειοηπειρωτικὸν ἀγῶνα κ.λ.π. κ.λ.π.

— Τὰ προηγούμενα φύλλα ἀποστέλλονται εἰς τοὺς νέους συνδρομητὰς εὐ

κ. Παντ. Θωμάν. Ἐλάβομεν ἀποσταλέντα σώματα συγγράματος σας. Εὐχαριστοῦμεν θερμότατα τόσον δ' αὐτὰ ὅσον καὶ διὰ τὰς λίαν κολακευτικὰς ἀφιερώσεις. Εἴμεθα εἰς τὴν θιάθεισιν σας.

κ. Δ. Μπιτοῦν. Προέκειται ἀσφαλῶς περὶ γενομένης παρεξηγήσεως. Ζητοῦμεν συγγνώμην διότι ὅλως ἀδίκως ἡ νοχλήθητε.

κ. Κ. Σεφ. Μόνον αἱ πληροφορίες μας περὶ τῶν ἐν Βορ. Ἡπείρῳ εἶναι ἔγλυροι. Μὴ δίδετε ἀπόλυτον πίστιν εἰς τὸν καθημερινὸν τύπον.

Ἡμεῖς ἀρνούμεθα ταύτας ἐξ ἐπισήμου καὶ θετικωτάτης πηγῆς, ἀπόδειξις δὲ ὅτι εἴμεθα λίαν φειδωλοὶ εἰς τὴν παροχὴν τοιούτων. Σχετικῶς γράφομεν.

κ. Π. Χαράλ. Δὲν ἀποκλείομεν κανένα. Στείλτε μας ὅ,τι θέλετε, ὅ,τι δηλ. νομίσετε πῶς ἐνδιαφέρει τὴν «Β. Ἡπειρον».

κ. Εὐάγ. Κακ. Ἐπεδιώξαμε νὰ τὸν συναντήσωμεν, ἀλλὰ εὐρίσκεται εἰς Μακεδονίαν ὡς ἀπεσταλμένος Ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος. Ἡγωνίσθη βεβαίως καὶ αὐτὸς κατὰ τὸν Βορ. Ἀγῶνα.

κ. Ν. Μάσσιν. Ἐλάβομεν ἀντίτιμον διαφημίσεως. Ἀπεστείλαμεν, κατὰστασιν.

κ. Α. Τσίτην, κ. Ἀρ. Γεωργίου κ. Β. Ἐξάρχον. Συνδρομὰς ἔλαβομεν. Εὐχαριστοῦμεν θερμότατα.

κ. Φώτην Σταύρου. Συνδρομὴ ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν θερμότατα.

κ. Μ. Παπαδόπουλον. Ἐλάβομεν εὐχαριστοῦμεν.

θὺς ὡς ἐμβάσουν τὴν συνδρομὴν των.

— Ὁ Σύλλογος Βορειοηπειρωτῶν ἀνακοινεῖ ὅτι οὐδὲν ἐντυπον δέχεται ἀπευθυνόμενον πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ μόνον τὰ πρὸς τὴν «Β. Ἡπειρον» ἐπὶ ἀνταλλαγῇ.

κ. Περ. Κατρ. Δὲν δημοσιεύομεν Προσωπικὰς φωτογραφίας διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι εἶναι... προσωπικὰ καὶ στεροῦνται γενικῆς σημασίας.

κ. Χαρ. Νίκαν. Χρυσόδολε. Περίμενα ἀπάντησιν εἰς τὸ γνωστὸν ζήτημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἔδειξα ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον. Τί γίνεται; Στείλε μου ὅτι ὑπεσχέθης σχετικῶς μετὰ τὴν «Β. Ἡπειρον». Φωτογραφία ἐδημοσιεύθη, ὡς θὰ εἶδατε εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον. Περιμένω ἄλλες.

Διὰ τὰς φροντίδας σας λογιζόμεθα ἐξαιρετικῶς ὑπόχρεοι ἀπέναντί σας.

Κολακευόμεθα νὰ πιστεύωμεν ὅτι θέλετε φροντίσει διὰ τὴν διάδοσιν τῆς «Β. Ἡπειρου».

κ. Ἰωάννην Πετρίδην. Ἀμερικὴν. Ἐλάβομεν ἐπιστολὴν σας. Εὐχαριστοῦμεν θερμότατα διότι δὲν λησμονήτε καὶ ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι μοχθοῦμε, ὡς καὶ σεῖς, εἰς τὴν μακρινὴν πατρίδα σας.

Σᾶς γράφω ταχυδρομικῶς καὶ ἀποστέλλω τεύχη τῆς «Β. Ἡπειρου».

κ. Νικ. Γερμάνην, Δημοσιεύομεν τὴν φωτογραφίαν σας καὶ εἴμεθα στὴν διάθεσιν σας. Μπορεῖτε νὰ μᾶς γράψετε ἐλεύθερα γιὰ ὅ,τι θέλετε. Εὐχαριστοῦμεν.

κ. Στέφ. Ζάχον. Ἐλάβομεν τὰς δύο φωτογραφίας σας, αἱ ὁποῖαι ἀτυχῶς μᾶς εὑρέθηκαν εἰς τὸ τυπογραφεῖον καὶ ὡς ἐκ τούτου κατέστη ἀδύνατον νὰ καταχωρηθοῦν εἰς τὸ ἀνά χειρὸς τεύχος.

Ἐπιφυλασσόμεθα διὰ τὸ προσεχές.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΦΩΝ ΚΟΝΤΟΕ
ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΜΕΤΑΞΑ 6

ΝΕΟΝ ΕΛΛΗΝΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

Διὰ τοὺς Ἑλληνοαμερικανοὺς ταξειδιώτας

ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν τῶν Ἑλληνο-Αμερικανῶν ἀδελφῶν

ΚΩΝΣΤΑΝΤ & ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΩΝ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ - ΗΠΕΙΡΟΥ

50 Ὁθωνος—Ἀμαλίας, ἐν Πάτραις, εἶναι

ἐπὶ τῆς προκυμαίας καὶ εἰς τὸ κέντρον τῆς Πύλεως! Νέα Ἐπιπλα, Ἀμερικανικοῦ συστήματος, καθαρῶτατον, εὐάερον καὶ ἡλεκτροφώτιστον. Ὑπηρεσία Ἀμερικανική.

ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΑΙ!

Ὅταν ἀποβιβάζεσθε εἰς Πάτρας, ὑπάλληλοι τοῦ Ξενοδοχείου ΠΑΡΙΣΙΩΝ-ΗΠΕΙΡΟΥ, σᾶς ἀναμένουν εἰς τὴν ἀποβάθραν καὶ σᾶς διευκολύνουν.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ἀντιπρόσωπον τοῦ Ξενοδοχείου μας

Ὅλας τὰς εὐκολίας καὶ ἀνέσεις ἐνὸς Ἀμερικανικοῦ Ξενοδοχείου. Νερὰ τρεχούμενα εἰς κάθε δωμάτιον. Μπάνια Ἀμερικανικά! Διευθυνταί, ποὺ ἔχουν πεῖραν ἀπὸ Ἀμερικανικὰ Ξενοδοχεῖα, ὅπου ὁμιλεῖται ἡ Ἀμερικανικὴ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ καὶ σᾶς ἐννοοῦν

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

ΠΑΡΙΣΙΩΝ - ΗΠΕΙΡΟΥ

50 Ὁθωνος—Ἀμαλίας

ΠΑΤΡΑΙ

Ν. ΜΑΣΣΙΟΣ

Ύφασματα Άγγλικά, Έλληνικά,
Έφαρμογή τελεία Κομψότης

ΛΙΟΛΟΥ 73 ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

Άριθ. Τηλ. 29-413